

**Jaarplan en begroting 2006
Raad voor Rechtsbijstand in het
Hofresort Den Haag**

Inhoudsopgave

	Pagina
I. Voorwoord	03
Algemeen deel	04
II. Over ontwikkelingen in 2006	05
III. Herinrichting stelsel gesubsidieerde rechtsbijstand	07
IV. Mediation	11
V. Monitor Gesubsidieerde Rechtsbijstand en overig onderzoek	14
VI. Kwaliteitsborging advocatuur	16
VII. Asiel	19
VIII. Tolken	22
IX. Rechtsbijstand/regelgeving	23
X. Bedrijfsvoering	27
Ressort Den Haag	30
I. De hoofdthema's	31
II. Toegang tot het Recht	33
III. De bedrijfsvoering	36
IV. Het personeelsbeleid	41
V. Regelgeving ressort Den Haag	43
VI. Begroting	46

I. Voorwoord

Voor de samenstelling van het jaarplan 2006 hebben de Raden voor Rechtsbijstand ervoor gekozen de gezamenlijke beleidsplannen voor 2006 in nagenoeg uniforme jaarplanteksten neer te leggen. Deze teksten vormen het eerste deel van dit jaarplan.

Naast deze op landelijk niveau tot stand gekomen teksten, heeft de Raad een op het eigen ressort toegesneden jaarplantekst opgesteld. Dat is het tweede deel van dit jaarplan.

Als sluitstuk van dit jaarplan is de begroting voor 2006 met toelichting opgenomen.

Jaarplan 2006 (Algemeen deel)



II. Over ontwikkelingen in 2006

Naar verwachting zal in 2006 een aantal ontwikkelingen plaatsvinden die voor het stelsel van gesubsidieerde rechtsbijstand gevolgen kunnen hebben. Ook de positie en taken van de Raden voor rechtsbijstand kunnen hierdoor worden beïnvloed.

Wij noemen hier de drie belangrijkste ontwikkelingen.

Na het verschijnen van het rapport "Toegang tot Recht" van de Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling is de discussie over de toegang opnieuw op gang gekomen. Ook van de zijde van de Raden wordt volop aan deze discussie deelgenomen. Afhankelijk van de politieke besluitvorming over het advies zullen de Raden in 2006 hun beleid nader moeten bepalen. Het gaat daarbij om onderwerpen als de toegankelijkheid van het loket, de samenwerking met ketenpartners, mogelijke vraaguitval bij bepaalde bevolkingsgroepen (allochtonen) en alternatieve vormen van geschillenbeslechting.

Mede naar aanleiding van het RMO rapport, maar ook vanuit andere overwegingen zal in 2006 nader onderzoek plaatsvinden over mogelijke alternatieve wijzen van financiering van rechtsbijstand. Hoewel de Raden gelet op het huidige functioneren van het stelsel geen onmiddellijke aanleiding zien voor een dergelijk onderzoek, zullen zij de discussie hierover niet uit de weg gaan en zeker bereid zijn ten volle te participeren in een dergelijk onderzoek.

De resultaten van de commissie Van Wijmen over de positie van de advocatuur zullen begin 2006 bekend zijn. In het vervolg hierop zullen de Raden hun standpunt moeten bepalen. Hierbij zal het zeker gaan om kwesties als de verdere ontwikkeling van het kwaliteitsbeleid en inschrijvingsvoorwaarden. De Orde zal als organisatie van professionals zelf de verdere ontwikkeling van kwaliteitszorg ter hand moeten nemen. Recente initiatieven binnen de kring van huisartsen kunnen hier als voorbeeld en inspiratie dienen. Indien de Orde niet in staat zal blijken te zijn op eigen kracht vorm en inhoud te geven aan de noodzakelijke uitbouw van het kwaliteitszorgsysteem naar een professioneel niveau, dan zullen de Raden daartoe het initiatief nemen.

Een derde belangrijke ontwikkeling in 2006 is de discussie over de positie van de ZBO's.

Als gevolg van het kabinetsstandpunt zal in 2006 onderzoek plaatsvinden naar de positie van ZBO's, waaronder de Raden, met een regelgebonden uitvoering. Van de kant van Raden zal in alle openheid aan dit onderzoek worden meegewerkt. Een dergelijke vorm van intensieve observatie kan een nuttige bijdrage leveren aan de kwaliteit van het functioneren van de Raden en nader inzicht bieden in de toegevoegde waarde die de Raden in maatschappelijk opzicht leveren.

Deze ontwikkelingen overziend kunnen we concluderen dat het in 2006 vooral om twee hoofdthema's zal gaan. Deze kunnen worden aangeduid met de werking van het stelsel van gesubsidieerde rechtsbijstand enerzijds en de kwaliteit van het functioneren van de Raden anderzijds. Vanzelfsprekend bestaat tussen deze thema's een nauwe samenhang.

De werking van het stelsel raakt volledig de wettelijke verantwoordelijkheid van de Raden. Over het eigen functioneren willen de Raden gedachten ontwikkelen in termen van "good governance".

Voortgaand op de inzet die de Raden hebben getoond bij de stelselwijziging in de jaren 2004 en 2005 zullen zij zich ook op deze genoemde terreinen in 2006 actief opstellen.

Dit zal in de loop van 2006 blijken uit nadere standpuntbepaling en planontwikkeling.

III. Herinrichting stelsel gesubsidieerde rechtsbijstand

Inleiding

In dit jaarplan worden de voorgenomen activiteiten die erop gericht zijn om de wijziging in het stelsel van de gesubsidieerde rechtsbijstand verder te realiseren en af te ronden belicht. Nadat vanaf juni 2004 de eerste loketten hun deuren hebben geopend, zijn met succes de overige loketten van start gegaan. In september is de eerste fase van de stelselherziening 'de uitrol van de loketten' feitelijk afgerond. In juli 2005 heeft het eerste advocatenkantoor vanuit het Bureau Rechtshulp zijn doorstart gemaakt. Vóór 1 januari 2006 zal de tweede fase 'de transitie' afgesloten kunnen worden.

In 2006 zal de nadruk vooral op een fine tuning van het functioneren van het Juridisch Loket komen te liggen en de overgang van projectperiode naar een volledige zelfstandig geprofessionaliseerde functionerende loketorganisatie die gefinancierd wordt op basis van beschikbaarheid, output en kwaliteitseisen gerelateerd aan hun publieke functie. Na een lange voorbereiding is medio 2004 een start gemaakt met de implementatie van de wijzigingsvoorstellen. De afronding van de stelselherziening wordt gedurende dit jaarplan gerealiseerd.

Algemeen

De Stichting het Juridisch Loket is verantwoordelijk voor de bedrijfsvoering van de eigen organisatie binnen de kaders van het rapport 'Raamwerk vorming Juridisch Loket' en de kaderbrief Juridisch Loket van de gezamenlijke Raden voor Rechtsbijstand.

In de fase van de fine tuning in 2006 worden alle uitgangspunten van het raamwerk door de Raden afgestemd met de Stichting het Juridisch Loket. Gezamenlijk zal vastgesteld worden wat overeenkomstig dit rapport afdoende geregeld is, welke zaken nog verder uitgewerkt dienen te worden dan wel welke zaken in afwijking van het rapport zijn of worden ingevuld. De kwaliteit van de dienstverlening is daarbij een belangrijk issue. Op basis van het rapport 'Bewijzen van goede dienstverlening' van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid wordt hier mede invulling aan gegeven. Hierbij moet opgemerkt worden dat de sector gesubsidieerde rechtsbijstand niet beheerst wordt door overbodig veel regelgeving die een efficiënte en effectieve bedrijfsvoering in de weg staat.

De Raden ontbinden de Centrale Projectorganisatie per 1 januari 2006. De aansturing van de loketorganisatie zal namens de gezamenlijke Raden plaatsvinden door de portefeuillehouder. De relatie van de afzonderlijke Raden met de Stichting het Juridisch loket richt zich vooral op de afstemming van de zich aandienende vraag en de beschikbaarheid van intern en extern aanbod, alsmede op de kwaliteit van het aanbod. Via deze afstemming hebben de afzonderlijke Raden binnen de centrale kaders invloed op de plaats waar en wijze waarop het loket zijn diensten aanbiedt en afhandelt. Met de landelijke beleidsvoornemens worden de deelbegrotingen door de Raad van Bestuur van het Juridisch Loket verwerkt tot een totaalbegroting die goedkeuring behoeft van de Raad van Toezicht en vervolgens de gezamenlijke Raden.

De stabilisering en ontwikkeling van de 30 juridisch loketten wordt in 2006 gecontinueerd. Eerst in 2007 wordt bezien uit het oogpunt van 'checks and balances' of productie, kwaliteit, bereikbaarheid, bedrijfsvoering en spreiding in evenwicht zijn en blijven.

De Raden zullen aan het Ministerie van Justitie tijdig rapporteren indien er afwijkingen optreden ten opzichte van het raamwerk.

Mediation

Verwijzing naar mediation heeft in 2005 een belangrijke stimulans gekregen in het rechtsbestel met de implementatie van de verwijzingsvoorziening mediation in het Juridisch Loket. Zie verder hiervoor onder het hoofdstuk mediation.

Verwijzingen

De verwijzingen naar de advocatuur en mediators door het Juridisch Loket vinden vanaf de start plaats via de door de Raden afgesloten verwijzingsarrangementen met gecertificeerde rechtsbijstandverleners en mediators. Uit onderzoek blijkt dat alle partijen hierbij, te weten de loketmedewerker, de advocaat maar vooral de rechtszoekende deze voorziening als uiterst klantgericht ervaren. De digitale relatie tussen de werkprocessen van de Raden en het Juridisch Loket wordt het komend jaar verder ontwikkeld. De juridisch loketorganisatie dient de Raden direct op de hoogte te stellen indien zich knelpunten voordoen met betrekking tot de omvang van het aanbod, de tijdige beschikbaarheid en/of kwaliteit van de rechtsbijstandverlening. Eveneens wordt in afstemming met het Juridisch Loket in 2006 de verwijzing naar niet juridische organisaties in beeld gebracht en getoetst op kwaliteit. Met verwijzingsorganisaties waar proportioneel naar wordt verwezen wordt getracht ook tot een verwijzingsarrangement te komen waarbij sprake is van een warme overdracht.

Consumentenloket

De Raden zijn in samenspraak met het Ministerie van Justitie besprekingen gestart met het Ministerie van Economische Zaken over het op te richten informatieloket van de diverse consumentenautoriteiten.

De Raden pleiten ervoor om het consumentenloket op te nemen als onderdeel van het juridisch loket. Voor de burger is het inzichtelijker waar deze snel en effectief terecht kan. Deze visie past in de visie van de Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling in het advies over de toegang tot het recht. Bovendien is versnippering van de rechtsgebieden over verschillende frontoffice organisaties ondoelmatig en niet efficiënt.

In het Juridisch Loket worden thans al een proportioneel aantal consumentenzaken behandeld. De expertise is hier aanwezig waardoor geschillen op een snelle en eenvoudige wijze kunnen worden opgelost.

Samenwerking ketenpartners

Voor de kwaliteit van de dienstverlening is samenwerking met ketenpartners een belangrijk item. De Raden hechten veel waarde aan de totstandkoming van deze samenwerking nu het Juridisch Loket de opbouwfase voorbij is. In de opbouwfase zijn al positieve samenwerkingsverbanden tot stand gekomen met sociaal raadslieden en andere ketenpartners. In 2006 wordt er op aangestuurd

dat hiervoor een programma komt dat structureel uitgevoerd wordt door de loketorganisatie.

De Raden zullen er bij het Kabinet op aan blijven dringen dat bij de verschillende departementen deze samenwerking wordt ondersteund zoals dat thans al gebeurt met betrekking tot het informatieloket over consumentenaangelegenheden. Voorkomen dient te worden dat er een woud van overheidsinformatieloketten gaat ontstaan met een grote overlap van functies. Dat is niet alleen ondoelmatig omgaan met overheidsgelden maar voor de burger wordt het ondoorzichtig bij wie en voor wat hij terecht kan. Onvoldoende gebruik van regelingen en voorzieningen komt nog voor bij grote groepen burgers die daar het meest op aangewezen zijn.

Publiciteit

Bij de opzet van het Juridisch Loket is door de Raden specifiek aandacht besteed aan marketingactiviteiten door de loketorganisatie. Uitgangspunt daarbij was dat de bekendheid met de organisatie bij WRB-gerechtigden proportioneel dient te zijn. Een cascade van problemen is te voorkomen als in een vroegtijdig stadium snel en eenvoudig juiste informatie en advies kan worden ingewonnen. Nu de implementatie van de 30 juridisch loketten en de transitie van de Bureaus Rechtshulp wordt afgerond wordt meer aandacht besteed aan de bekendmaking van het Juridisch Loket bij het publiek en de imagooversterking daarvan. Het spreekt voor zich dat de Raden middels internettoepassingen ook aandacht zullen besteden aan het informeren van de burger op een rechtstreekse manier en wel zodanig dat deze in eerste instantie geprikkeld wordt om zelf initiatief te nemen en oplossingen te zoeken. De Raden willen met het Ministerie van Justitie ondanks de terughoudendheid van deze, de mogelijkheid van een publieke (postbus 51) campagne nog eens bezien mede in relatie met de mogelijkheid dat het informatieloket vanuit het Ministerie van Economische Zaken wordt ondergebracht in het Juridisch Loket. Daarin kan dan ook het product mediation als alternatieve mogelijkheid van geschillenbeslechting meeliften. Dat laat overigens onverlet dat via diverse lokale initiatieven ook goede resultaten te boeken zijn. Door de loketorganisatie wordt hiervoor een plan van aanpak ontwikkeld. De Raden gaan in 2006 monitoren in welke mate er bij de WRB-gerechtigden bekendheid is met het bestaan en de functies van het Juridisch Loket.

Wet- en regelgeving

Verwacht wordt dat in 2006 de aanpassing van de Wrb in werking treedt. De relatie van het Juridisch Loket met de Raden krijgt dan een wettelijke basis waarin onder meer het sturingsmechanisme van de Raden is geregeld.

In de uitvoering krijgt de lichte adviestoevoeging dan ook een wettelijke basis. Hiervoor komen, afhankelijk van de inkomsten van de rechtszoekende, twee tarieven. De verlengd spreekuurvoorziening komt geheel te vervallen. In overleg met het Juridisch Loket zullen de Raden hiervoor een efficiënt digitaal werkproces gaan inrichten.

Signaleringsfunctie

Verwacht wordt dat vanuit de loketorganisatie in 2006 signaleringen plaats gaan vinden. Deze functie is expliciet opgenomen in het raamwerk en is bedoeld

om steeds herhalende zaken op grond van onvolkomenheden in wet- en regelgeving dan wel in het functioneren van organisaties gewijzigd in positieve richting gewijzigd te krijgen. De beschikbaarheid van een snelwerkende signaalfunctie in het registratiesysteem is hiervoor van belang. De Raden zullen er op toe zien dat hieromtrent beleid wordt ontwikkeld en uitvoering wordt gegeven. In het geval van de integratie van het consumentenloket in de loketorganisatie zal deze functie nog nader geprofessionaliseerd en ondersteund moeten worden.

Informatievoorziening

Een tijdige, adequate en betrouwbare informatievoorziening is voor de ontwikkeling van het stelsel van groot belang. Na de introductie van de Wrb in 1994 heeft het stelsel op dit punt grote vooruitgang geboekt. Het spreekt voor zich dat de Raden deze winst met de introductie van het Juridisch Loket willen houden en nog verder vergroten.

In dit verband zullen de Raden er in de toekomst op toezien dat de transparantie van verwijzingen en een effectieve en toegankelijke registratie nog verder wordt ontwikkeld.

IV. Mediation

Algemeen

Vanaf 1 april 2005 passen de Raden voor Rechtsbijstand een tweetal beleidsregels toe. De beleidsregel stimuleringsbijdrage ten behoeve van partijen die zijn verwezen door de rechter naar een mediator, en de beleidsregel voor de zogenaamde mediationtoevoeging.

Beide beleidsregels zullen in 2006 nader uitgewerkt worden.

Vraag

De ingangen naar een mediator zijn divers:

- Rechtstreeks uit de 'markt'
- Via de verwijzingsvoorziening het Juridisch Loket
- Via de verwijzingsvoorziening gerechten

Waar de samenleving met name nog bekend is met een geschillenbeslechtingsmethode van een gerechtelijke procedure, zal mediation als een andere wijze om een geschil op te lossen nog ingebed moeten worden. Zonder sturende instrumenten zal mediation dan ook pas echt van de grond komen als deze methode voor het oplossen van een geschil in de samenleving meer gemeengoed is.

En dat is iets van de lange adem. De Raden - en in het verlengde daarvan het Juridisch Loket - zullen uiteraard het gebruik van bemiddeling actief bevorderen. Het onderzoeksrapport van het WODC geeft aan dat daarvoor een aantal basisvoorwaarden noodzakelijk is, waaronder draagvlak en een krachtig flankerend beleid. Zonder dat is niet aannemelijk dat bemiddeling "vanzelf" een grote vlucht zal nemen. De Raden zullen dit draagvlak en het flankerend beleid bevorderen, gebruik makend van de onderzoeksgegevens.

In 2006:

- zijn de loketten volledig operatief, inclusief mediationfunctionarissen (d.i. al in september/oktober 2005 het geval)
- zal hJL mediation structureel onder de aandacht brengen van de rechtzoekende (individueel) en de wederpartij actief benaderen
- zullen de Raden/hJL mediation nader onder de aandacht van verwijzers en rechtzoekenden brengen door diverse publicaties
- zal de Web-site van de Raden (en gelinkt) hJL mediation stimuleren als een alternatieve vorm van geschillenbeslechting

Aanbod

Het aanbod van gecertificeerde mediators die bij de Raden zijn ingeschreven voldoet kwantitatief gelet op de vraag naar een mediator in het algemeen.

Een nadere beschouwing laat echter knelpunten zien:

- De inschrijving van gecertificeerde mediators bij de Raden geschiedt veelal pas bij de uitrol van de gerechten. De mediators zijn zich onvoldoende bewust (of kiezen daarvoor niet bewust?) van de mogelijkheid om mediationtoevoegingen vanuit de markt aan te vragen, dan wel via verwijzingen vanuit het Juridisch Loket.

- De geografische spreiding van het aanbod van gecertificeerde mediators is nog onvoldoende. Naar verwachting zullen er knelpunten in het aanbod op een aantal affiniteitsgebieden blijven, ook indien alle gecertificeerde mediators zich inschrijven.
- Een ander knelpunt doet zich voor t.a.v. de NMI certificering. Raden hebben ten behoeve van de rechtzoekenden van het Juridisch Loket zgn. verwijzingsarrangementen met advocaten afgesloten. Indien deze advocaat tevens mediator is, zij het niet NMI gecertificeerd (bijv. Vfas) dan kan het Loket geen verwijzing naar die mediator(-advocaat) doen uitgaan. Dit bevordert in ieder geval niet de duidelijkheid en het begrip. Kortom de inschrijving van alleen NMI-gecertificeerde mediators zal nader bezien moeten worden (zie ook regelgeving). Dit laatste zal in overleg met de Rechterlijke Macht dienen te geschieden, om uniformiteit in de voorwaarden te behouden.

In 2006 zullen de Raden:

- mediators blijven inlichten over het belang van inschrijving bij de Raden; het wachten op de uitrol van de doorverwijzingsvoorziening bij de gerechten is daarvoor niet noodzakelijk
- het DNV certificaat Mediator, anders dan bij het NMI bevorderen
- affiniteit is gewenst (voor zover voorhanden), maar niet bepalend voor verwijzing naar een mediator

Aan de jaarlijkse evaluatie van de mediators, onderdeel van de inschrijvingsvoorwaarden, zal in overleg met de Rechterlijke Macht in 2006 verder vervolgd worden gegeven. De evaluatie zal aan de hand van objectieve criteria toetsbaar dienen te zijn. Naar verwachting zal eerst eind 2006 begin 2007 een start gemaakt worden met de uitvoering van de evaluatie.

Het Juridisch Loket

Binnen een periode van maximaal vijf jaar (leerfase) dient mediation een normaal onderdeel te zijn van de loketwerkzaamheden, waardoor de specifieke aandachtsfunctie van mediationfunctionaris vervalt. Vooralsnog wordt voor deze leerfase in het jaar 2006 uitgegaan van 0,6 fte per loket, deels separaat aan het loket bekostigd uit het toe te kennen budget voor mediation, deels (€0,4 mln.) te bekostigen door de gezamenlijke Raden voor Rechtsbijstand.

Aan landelijke coördinatie bij het Juridisch Loket wordt 1 fte staf, met 0,5 fte administratieve ondersteuning ingezet. De inzet voor de landelijke coördinatie en invoeren monitor is voor de Raden op 0,8 fte begroot.

De opleidingskosten t.b.v. de mediationfunctionarissen alsmede de juridisch medewerkers hebben zich voornamelijk in 2005 voorgedaan. In 2006 wordt voor opleiding vooralsnog nog een bedrag van € 75.000,- begroot, gericht op onderhoud en nieuwe medewerkers.

De pr-activiteiten door het Juridisch Loket dienen nog in een nader plan van aanpak te worden uitgewerkt. De publieksfolder voor het Juridisch Loket die in 2005 is uitgezet, zal onderhoud verdienen. Daarnaast zullen artikelen over mediation gepubliceerd worden.

De Raden zullen zorgdragen voor een folder over mediationtoevoeging ten behoeve van intermediairs. Vooralsnog zijn de kosten voor pr als PM post opgenomen.

Dit geldt ook voor de aanpassingen van de websites (zie tevens hieronder). Voor de activiteiten van het Juridisch Loket wordt voorts in grote lijnen verwezen naar het plan van aanpak van 22 november 2004 'Mediation in het Juridisch Loket'.

Voor het jaar 2006 zijn vooralsnog op basis van het plan van aanpak specifiek de volgende afspraken met het Loket gemaakt:

- minimaal ca. 3-4 zaken doorverwijzingen per week per loket, totaal minimaal 4800 zaken op jaarbasis
- waarvan minimaal 1 per week per loket een geslaagde doorverwijzing betreft
- slagingspercentage: 60% overeenstemming, 10 % gedeeltelijke overeenstemming
 - uitwerken en implementeren pr-plan Juridisch Loket
 - zorgdragen voor de monitor
 - zorgdragen voor de viermaands-rapportage aan de Raad voor Rechtsbijstand 's-Hertogenbosch.

Regelgeving

Vanaf april voeren de Raden de twee beleidsregels ten behoeve van de mediationtoevoeging en de stimuleringsmaatregel uit. De beleidsregels zullen nog in een AMvB gegoten dienen te worden.

Alvorens dit plaatsvindt zal aan de hand van de praktijk kritisch bezien moeten worden in hoeverre regeling aanpassing verdient.

ICT en website

Het product mediation vereist een aantal belangrijke aanpassingen in het geautomatiseerde systeem van de Raden. Zie hiervoor ook het onderdeel ICT onder bedrijfsvoering.

Monitor/informatievoorziening

Om de ontwikkelingen in het kader van mediation te kunnen volgen is voorzien in een monitor. Zie hiervoor het hoofdstuk Monitor/onderzoek.

V. Monitor Gesubsidieerde Rechtsbijstand en overig onderzoek

De Monitor Gesubsidieerde Rechtsbijstand

Medio 2006 zal de vierde editie van de monitor gesubsidieerde rechtsbijstand verschijnen. Deze zal voor een deel een actualisering van de resultaten van de eerder verschenen versies bevatten (de ontwikkeling van de vraag en het aanbod) en voor een deel bepaalde thema's uitdiepen en nieuwe aansnijden.. In de Monitor 2005 is een eerste blik geworpen op het gebruik van en de ervaringen met het Juridisch Loket in de opstartfase. In de Monitor 2006 kan voor het eerst een heel jaar (2005) overzien worden waarin alle loketten actief waren. Behalve aandacht voor de ontwikkeling van het aantal contacten, het aantal producten en de klanttevredenheid zal ook de werking van het verwijsarrangement bestudeerd worden en gekeken worden hoe de lichte adviestoevoeging zich ontwikkeld.

In de opzet van de monitor is voorzien om in de oneven jaren extra aandacht te besteden aan rechtzoekenden en in de even jaren aan rechtsbijstandverleners. Op basis van dit stramen wordt in 2006 weer een enquête gehouden onder advocaten. Naast de eerste ervaringen met het verwijsarrangement en met de lichte adviestoevoeging zijn belangrijke thema's de ontwikkeling van het kwaliteitssysteem en mediation.

Voor het eerst zal in de monitor aandacht besteed worden aan mediation, waarvoor geput zal worden uit de mediationmonitor.

De mediationmonitor

De mediationmonitor verschaft inzicht in de ontwikkeling van het aantal verwijzingen via de loketten, de kenmerken ervan, de efficiency (doorlooptijd, aantal sessies, aantal uren), de effectiviteit (het slagingspercentage) en de tevredenheid van de cliënten. Afhankelijk van de tijdige oplevering van de benodigde automatisering zal in maart 2006 een eerste overzicht gereed zijn.

Meervoudig gebruik

In 2004 is het WODC-cahier "Toevoegingen toegevoegd; over meervoudig gebruik van de gesubsidieerde rechtsbijstand in de periode van 1 januari 2000 tot 1 augustus 2003" gepubliceerd. Het Ministerie heeft gevraagd nader onderzoek te doen naar dat meervoudig gebruik. Dit onderzoek is te beschouwen als een kwalitatief vervolg op het kwantitatieve onderzoek van het WODC. Het doel van het onderzoek is om inzicht te krijgen in de beweegredenen van rechtzoekenden om meerdere keren gebruik te maken van gesubsidieerde rechtsbijstand op basis van een toevoeging waarvoor een eigen bijdrage moet worden betaald. Hierbij wordt ook de rol van de rechtsbijstandsverleners en mogelijke effecten van de gewijzigde anti-cumulatieregeling betrokken. Er worden interviews gehouden met zowel rechtzoekenden als rechtsbijstandverleners.

In de interviews met rechtzoekenden wordt onder andere aandacht besteed aan de aard, ernst en het financieel belang van het probleem, de positie van de rechtzoekende, te weten of deze eiser of verweerder is en de rol van de advocaat bij het besluit een tweede of volgende toevoeging aan te vragen (o.a. advies om al dan niet door te procederen en voorlichting over kosten en anti-

cumulatieregeling). In de interviews met rechtsbijstandverleners wordt onder andere aandacht besteed aan de rol van de rechtsbijstandverleners bij het meervoudig gebruik (wordt doorprocederen door hen aangemoedigd dan wel ontmoedigd in toevoegingszaken met weinig kans van slagen) en de manier en het moment waarop cliënten worden voorgelicht over de anti-cumulatieregeling. De resultaten van dit onderzoek worden afzonderlijk gepubliceerd maar zullen wel in samengevatte vorm worden weergegeven in de Monitor Gesubsidieerde Rechtsbijstand 2006.

Geschilbeslechtingsdelta

Het Geschilbeslechtingsdelta onderzoek van het WODC krijgt een follow-up in de vorm van het Project 'Periodieke informatie geschilbeslechting'. De raden zullen betrokken worden bij de opzet en mogelijk ook bij de uitvoering ervan.

VI. Kwaliteitsborging advocatuur

Doelstelling kwaliteitsborging

De Raden hebben sinds een aantal jaren een traject gevolgd dat erop is gericht om met de beroepsgroep van de rechtsbijstandverleners afspraken te maken over de borging van de kwaliteit van de rechtshulp en stimulering van verdere verbetering.

Deze aandacht voor kwaliteit is gewenst vanuit de rol van de raad als belangenbehartiger van de particuliere rechtzoekende. Voor een particuliere rechtzoekende dient transparant te zijn wat deze van een advocaat kan verwachten. Daarnaast is een goede kwaliteitsborging binnen het door de overheid gesubsidieerde stelsel noodzakelijk ter verantwoording van de door de raad bestede middelen.

De Raden wensen enerzijds een stimulerende en kritische/ vragende rol te vervullen richting de advocatuur, waar het de aandacht voor kwaliteit in de (gesubsidieerde) rechtsbijstand betreft. De Raden beschikken anderzijds over een eigen instrument, de inschrijvingsvoorwaarden, met behulp waarvan kwaliteitseisen kunnen worden opgelegd.

Voortzetting van het ingezette traject met het Convenant Kwaliteit

Als uitgangspunt voor het ingezette kwaliteitsborgingstraject dient het in 2002 ondertekende convenant kwaliteit: de overeenkomst tussen het Ministerie van Justitie, de Nederlandse Orde van Advocaten (de Orde) en de Raden voor rechtsbijstand, die tot doel heeft om gefaseerd een samenhangend systeem van kwaliteitszorg in de gesubsidieerde rechtsbijstand in te voeren. In het convenant is de volgende rolverdeling afgesproken:

- De advocatuur is verantwoordelijk voor de kwaliteit van de rechtsbijstandverlening. De Orde draagt dan ook zorg voor de vaststelling van de minimumeisen waaraan advocatenpraktijken in een audit moeten voldoen. De Orde faciliteert tevens de toetsing door auditors. Tenslotte ziet de Orde toe op de naleving van de verordening op de permanente educatie;
- De Raden zien toe op het voldoen aan de inschrijvingsvoorwaarden en dragen zorg voor de zogenaamde metatoetsing. In deze toets wordt bezien of de doelstellingen die met het auditstelsel zijn beoogd ook daadwerkelijk worden bereikt.

Het convenant, dat oorspronkelijk gesloten is voor de periode tot 1 januari 2006 blijft van kracht. Ook in 2006 hanteren de Raden het bezitten van een positieve auditverklaring als inschrijvingsvoorwaarde. Per 1 januari 2006 houden de Raden overigens op de auditkosten te subsidiëren. Dit is conform het uitgangspunt van tijdelijke facilitering van de invoering van het auditstelsel.

In 2006 zal ook intervisie onderdeel gaan uitmaken van het auditmodel. Het Steunpunt Kwaliteitszorg Initiatieven Rechtsbijstand (SKiR) zal medio 2006 een methodiek opleveren voor het uitvoeren van intervisie binnen de advocatuur. Deze komt voort uit de zogenaamde Pilot Intervisie, waarin een tiental intervisiegroepen kennis maakt met intervisie en experimenteert met verschillende werkvormen. Ook zal het SKiR intervisie-coördinatoren trainen, die vervolgens zelfstandig een intervisiegroep kunnen begeleiden.

De Orde zal toezien op de invoering van intervisie binnen de beroepsgroep, onder meer door kennismaking met intervisie op te nemen in de beroepsopleiding én door intervisie op te nemen in de regeling voor Permanente Opleiding. De Raden hebben er bij de Orde op aan gedrongen om de inbedding van het instrument intervisie in de beroepsgroep nader uit te werken.

In 2006 zal de Orde ook een nieuwe versie van de Kwaliteitsstandaard vaststellen. In deze versie wordt het vereiste niveau ten opzichte van de Kwaliteitsstandaard 2004 hoger gelegd. Zo zal het uitvoeren van een cliënttevredenheidsonderzoek in de nieuwe standaard verplicht worden gesteld. Ook zal een passage over intervisie zijn opgenomen.

Meerjaren beleidsvorming

Er zijn de nodige ontwikkelingen gaande die voeding zullen geven aan de verdere beleidsvorming op het gebied van kwaliteitsborging. Dit zijn onder meer:

- De uitkomsten van de commissie Van Wijmen, die een gedegen analyse van de positie van de advocatuur uit zal werken. De commissie zal begin 2006 met haar eindrapport komen;
- De metatoets, een onafhankelijke beoordeling van de werking van het auditstelsel, waarvoor in 2005 door de Raden voor rechtsbijstand een onafhankelijke onderzoekscommissie is ingesteld. De commissie zal naar verwachting eind 2005 haar eindrapportage opleveren;
- Hiernaast laat de Orde onderzoek doen naar de ervaringen met kwaliteit van de advocatuur bij ketenpartners. De Orde zal mede op basis hiervan haar kwaliteitsbeleid formuleren.

Het beleidsvormingsproces binnen de Raden heeft in 2005 tot een concept meerjaren visie op kwaliteitsborging in de gesubsidieerde geleid. Deze is ook besproken met ketenpartners en zal worden bijgesteld en vervolgens definitief vastgesteld als de resultaten van de bovengenoemde trajecten duidelijk zijn. In de meerjarenvisie is een aantal sporen onderscheiden waarlangs de kwaliteit van de rechtshulp gestimuleerd kan worden. In hoofdlijnen zal de kwaliteitsbevordering gericht zijn op:

- Specialistische, juridisch inhoudelijke kwaliteit stimuleren;
- Versterken positie particuliere afnemer rechtsbijstand;
- Ontwikkelen instrument(en) voor ondersteuning advocatenkeuze door particuliere rechtzoekende (ter vergroting kwaliteitstransparantie).

Het is de wens van de Raden om de beleidsvorming uit te laten monden in een in 2006 nieuw te sluiten convenant.

Nieuwe maatregelen in 2006

Vooruitlopend op het formeel vaststellen van het meerjarenbeleid, voeren de Raden al wel een aantal maatregelen uit, naast wat in het convenant is afgesproken.

- Gebruik Best Practise (leidraad) in de asielrechtsbijstand.
Zoals is te lezen in het hoofdstuk over de portefeuille asiel, zal binnen de asielrechtsbijstand een leidraad worden ingevoerd als toetssteen van de kwaliteit. Het volgen van de leidraad wordt opgenomen in de inschrijvingsvoorwaarden van de Raden. De ervaringen die met dit kwaliteitsinstrument worden opgedaan, zullen worden geëvalueerd en bij positieve ervaringen waar mogelijk ook in andere rechtsgebieden toegepast.
- Ondersteunen rechtzoekende bij advocaatkeuze.
De huidige advocatendatabank op internet wordt opgeheven. Voor verwijzing naar een advocaat op een bepaald rechtsterrein kan een rechtzoekende terecht bij het Juridisch Loket. In 2006 zal in kaart worden gebracht of er ook nog behoefte is aan een alternatief voor de advocatendatabank op internet en welke mogelijkheden hiervoor zijn.
- Voor een rechtzoekende helder maken wat van een advocaat verwacht mag worden en hoe gehandeld kan worden als die verwachtingen niet worden waargemaakt. Dit door onder meer voorlichtingsmateriaal op te stellen en informatie te verstrekken via internet
- (www.hetjl.nl, www.rvr.org). Er zal samenwerking worden gezocht met consumentenorganisaties.
- Evaluatie van het SKiR.
Eind 2005 zal het SKiR geëvalueerd worden. Centrale vraag: is het SKiR er in geslaagd het kwaliteitsdenken en handelen onder de advocatuur te stimuleren. Afhankelijk van het antwoord op die vraag en in samenhang met de definitief vast te stellen meerjarenbeleidsvisie op de kwaliteitsborging, zal besloten worden of de subsidierelatie met het SKiR wordt voortgezet.
- Begin 2006 wordt een onderzoek afgerond naar de kwaliteit van de rechtsbijstandverlening in vreemdelingenbewaring. Op basis van de conclusies en aanbevelingen zal nader beleid geformuleerd worden. Zie hiervoor ook het hoofdstuk over de portefeuille asiel.

Kosten kwaliteitsborging in 2006

In het onderstaande zijn de totale geraamde kosten genomen. Verdeling daarvan over de begrotingen van de afzonderlijke Raden vindt plaats naar rato van het aantal toevoegingen.

Subsidiëring operationele kosten SKiR:	€ 50.000
Pilot Intervisie:	€ 70.000
Activiteiten i.v.m. invoeren leidraad asiel:	€ 40.000
Opzetten verbeterde advocatendatabank:	€ 50.000
Voorlichting aan rechtzoekenden over hun rechten:	€ 60.000

VII. Asielrechtsbijstand

Kwaliteit van de rechtsbijstandverlening

In het lopende jaar zijn door de Raden voor rechtsbijstand initiatieven genomen om de kwaliteit van de rechtsbijstand aan asielzoekers als ook vreemdelingen in bewaring te verhogen.

Het eerste initiatief betreft de leidraad voor de rechtsbijstandverlening in asielzaken. Deze leidraad wordt in samenspraak met rechtsbijstandverleners vervaardigd, en is bedoeld voor asieladvocaten, juristen in dienst van de Stichting Rechtsbijstand Asiel (SRA) en medewerkers van VluchtelingenWerk. De leidraad geeft door middel van tips en advies richting aan het handelen van de rechtsbijstandverlener bij de dagelijkse vragen en dilemma's in de asielpraktijk. Een aantal van de normen is voor een zorgvuldige rechtsbijstandverlening dermate zwaarwegend, dat in de praktijkvoering ten minste aan deze normen moet zijn voldaan. Deze zogenaamde minimumnormen vormen feitelijk een aanvulling en concrete uitwerking op het terrein van het asielrecht, van de gedragsregels en de kwaliteitsstandaard van de Nederlandse Orde van Advocaten. Afwijking van deze minimumnormen is alleen aan de orde wanneer goed kan worden gemotiveerd dat in de individuele situatie een andere aanpak geboden is.

De Raden gaan de leidraad met ingang van 2006 op verschillende manieren implementeren. In dit kader valt te noemen: als cursusmateriaal, als hulpmiddel bij intercollegiale toetsing en als toetsingskader voor de klachtenbehandeling door de Commissie Rechtsbijstand Asiel (CRA). Bovenal zal de implementatie vorm krijgen via de inschrijvingsvoorwaarden van de Raden. In de inschrijvingsvoorwaarden wordt met ingang van 2006 opgenomen dat de rechtsbijstandverlener in zijn praktijkvoering de eisen naleeft die voortvloeien uit de minimumnormen zoals geformuleerd in de leidraad. Vooralsnog zal de controle van de naleving van de inschrijvingsvoorwaarden alleen op collectief niveau plaats vinden. Op basis van een aantal steekproefsgewijs getrokken geanonimiseerde dossiers, zal de kwaliteit van de rechtsbijstand aan asielzoekers worden beoordeeld. Indien de uitkomsten van de steekproeven daartoe aanleiding geven, zullen de Raden bezien of de controle meer individueel moet worden ingericht. Dit kan bijvoorbeeld worden gerealiseerd door de uitbreiding van het aantal ambtshalve klachtonderzoeken van de CRA.

Het tweede initiatief tot kwaliteitsverbetering heeft betrekking op de rechtsbijstandverlening in vreemdelingenbewaring. Onderzoek bij het hofressort 's-Hertogenbosch dat in opdracht van de Raad aldaar in 1999/2000 werd uitgevoerd, toonde al aan dat sprake is van knelpunten op vier terreinen, te weten het piketbezoek, de kwaliteit van de rechtsbijstand zelf, de informatievoorziening tussen de verschillende actoren en het aanbod van rechtsbijstandverlening. Eind 2004 heeft het Schoordijk instituut in samenwerking met de universiteit van Tilburg het onderzoeksrapport "Terugkeermogelijkheden van vreemdelingen in vreemdelingenbewaring"

gepresenteerd. In een uitputtende beschrijving van het complexe geheel van terugkeerbelemmeringen van vreemdelingen, belicht het rapport (in de marge van het rapport) ook de rol van de rechtsbijstand. Het Schoordijk – instituut concludeert dat de rol van de rechtsbijstand te wensen overlaat. Teneinde landelijk meer en beter inzicht te krijgen in de kwaliteit van de rechtsbijstand, hebben de Raden IVA beleidsonderzoek en advies opdracht verleend nader onderzoek te doen naar de kwaliteit van de rechtsbijstand in vreemdelingenbewaring. Het onderzoek is tweeledig. Ten eerste dient een landelijk beeld van de kwaliteit van de rechtsbijstand in vreemdelingenbewaring te worden geschetst. Ten tweede dienen mogelijkheden voor de Raden te worden geformuleerd om de kwaliteit van de rechtsbijstand in vreemdelingenbewaring te kunnen bevorderen. IVA zal volgens planning in maart 2006 zijn rapport opleveren, waarna de Raden aansluitend zonodig concrete stappen ter verbetering van de kwaliteit zullen zetten.

Prioriteitstelling binnen de rechtsbijstand asiel

De sterke afname van het aantal asielzoekers is binnen de rechtsbijstandverlening aan asielzoekers meer en meer voelbaar. Als een belangrijk consequentie van de sterke afname valt te benoemen dat de schaalgrootte van de verschillende activiteiten en initiatieven sterk is gereduceerd. Vanwege het gegeven dat de gehanteerde financieringsstructuur is gebaseerd op aantallen asielzoekers, gaat de financiering van activiteiten en initiatieven knellen bij een niet met de daling van het aantal asielzoekers parallel lopende afname van de kosten. Hierdoor ontstaat meer druk op de Raden om (aanvullende) financiële middelen te verstrekken. In de onderliggende argumentatie van de verzoeken om middelen wordt dan verwezen naar het beginsel van “equality of arms” en meer toegespitst, op het feit dat de IND in vergelijking met de rechtsbijstand meer middelen tot zijn beschikking heeft. Hoewel buiten twijfel is dat de Raden groot belang hechten aan een goed toegeruste rechtsbijstand, dient naar de opvatting van de Raden vooraleerst te worden gezien hoe de thans beschikbare middelen zo efficiënt mogelijk kunnen worden ingezet. In dit kader zal in het komende jaar in overleg met betrokken partijen worden gezien welke prioriteiten in de rechtsbijstandverlening kunnen worden gesteld. Tevens zal besproken worden in hoeverre samenwerking en allianties binnen het rechtsbijstandverband kunnen bijdragen aan een efficiënter inzet van middelen.

Evaluatie rechtsbijstand asiel

Indachtig de Visienotitie asiel zal de Stichting Rechtsbijstand Asiel in 2006 aan een evaluatie worden onderworpen. Gelet op de cruciale rol die de Stichting in de rechtsbijstand aan asielzoekers vervult, beperkt de evaluatie zich niet louter en alleen tot het functioneren van de SRA. In breder perspectief gezien zal de evaluatie ook bouwstenen op moeten leveren voor een toekomstige institutionele structuur van de rechtsbijstandverlening asiel. Ook de afgesproken evaluatie van de dienstverlening van VluchtelingenWerk in 2006 zal zich voor een belangrijk deel op het brede perspectief concentreren.

Verhouding vraag en aanbod

Evenals in 2005 staat ook in 2006 het (gestabiliseerd) aantal rechtsbijstandverleners niet in verhouding tot de (sterk gedaalde) vraag. Deze wanverhouding doet zich met name voelen in het aanmeldcentrum (AC). Als gevolg van het overaanbod is de frequentie van deelname aan het AC - spreekuur naar de opvatting van de Raden te laag. Een behoorlijke frequentie van deelname is nodig om de specifiek benodigde kennis voor het werken op het AC goed te kunnen onderhouden. Om die reden beraden de Raden zich op maatregelen om het aantal deelnemers in het AC te verminderen.

Risicoanalyse en toezicht op de Stichting Rechtsbijstand Asiel (SRA)

Vanaf 2006 zal aan de planning en control cyclus met de SRA een risicoanalyse ten grondslag leggen. Op basis van de beschrijving zal de Raad met de SRA de risico's vaststellen en vervolgens bezien of de risico's via voorgestelde beheersmaatregelen voldoende ondervangen zijn. En zo nee, dan zal de Raad bepalen of er verder risicobeperkende maatregelen ingevoerd moeten worden. Een dergelijke risicoanalyse past binnen het ministerie breed ingestelde Project Implementatie Toezicht.

VIII. Tolken

Eind 2004 hebben de Raden ingestemd met een overgang van het tolkenbudget - ten behoeve van advocaten, het Juridisch Loket, de Stichting Rechtsbijstand Asiel en Amnesty International - van het Ministerie van Justitie naar de Raden. De overheveling van de budget past in het streven van het ministerie de budgettaire verantwoordelijkheid van het ministerie van Justitie over te hevelen naar de beleidsverantwoordelijke departementen c.q. onder deze departementen ressorterende organisaties. Parallel aan de overheveling van budgetten is de verstrekking van tolken door het Tolken – en vertaalcentrum Nederland geprivatiseerd.

In 2006 zal de overeengekomen overname van de budgetverantwoordelijkheid worden vormgegeven. De randvoorwaarden waaronder één en ander dient plaats te vinden, zijn verwoord in de Eindrapportage werkgroep Raden/tolken. Om tot een grotere verantwoordelijkheid van de daadwerkelijke afnemer van de tolk – en vertaaldiensten te kunnen komen, staan de Raden een andere wijze van financiering voor dan nu is overeengekomen. Deze financiering zou vorm kunnen krijgen door de rechtsbijstandverlener een opslag te geven op de toevogeprijs. Met deze toeslag kan de rechtsbijstandverlener vervolgens zelf een in het kwaliteitsregister tolken geregistreerde tolk regelen. In 2006 dragen de Raden zorg voor een eerste uitwerking van de beoogde nieuwe financieringswijze.

IX. Rechtsbijstand/Regelgeving

Toegankelijkheid en gebruik van de voorziening

In 2005 zijn nieuwe rechtsbijstandproducten, zoals de lichte adviestoevoeging, mediation, het medisch haalbaarheidsonderzoek en het medisch deskundigenonderzoek ingevoerd. Waar nodig zullen deze producten in 2006 nader worden uitgewerkt. Zij moeten bijdragen aan de toegankelijkheid en het gebruik van de voorziening. Ook de juridische loketten zullen op dit gebied een belangrijke rol gaan vervullen.

De mediationregelgeving en de verwijsmogelijkheden door het Juridisch Loket met betrekking tot mediation hebben ertoe bijgedragen dat de mogelijkheden voor een efficiënte en snelle buitengerechtelijke afdoening van geschillen zijn verruimd.

De subsidiëring van het medisch haalbaarheidsonderzoek door de Raad en de mogelijkheid voor rechtzoekenden tot het sluiten van een geldlening met de Raad ten behoeve van het laten uitvoeren van een medisch deskundigenonderzoek in letselschadezaken, is de reële beoordeling van de kans van slagen in dergelijke procedures aanmerkelijk verbeterd en is de toegang tot het recht voor deze veelal kwetsbare groep rechtzoekenden beter geborgd.

De hiervoor genoemde voorzieningen zullen door de Raden in de loop van 2006 tussentijds worden geëvalueerd. Doel van deze evaluatie is om te bezien of de regeling voldoet of dat deze (op onderdelen) moet worden aangepast.

Het gebruik van en de toegang tot het stelsel van de gesubsidieerde rechtsbijstand zal in 2006 worden gemonitord. In aansluiting op het RMO-advies zal, indien blijkt dat bepaalde groepen Wrb-gerechtigden, zoals ouderen en allochtonen, de gesubsidieerde rechtsbijstand niet weten te vinden, specifiek op deze groepen gerichte voorlichting worden geëntameerd. Van groot belang is dat het aanbod van rechtsbijstandverleners transparant is. De rechtzoekende die zich rechtstreeks tot een advocaat wil wenden moet op eenvoudige wijze een op een bepaald rechtsgebied deskundige advocaat kunnen selecteren. De eis van transparantie geldt uiteraard ook voor verwijzingen vanuit het Juridisch Loket.

Stijging aantal ambtshalve straftoevoegingen

In 2005 is een werkgroep ingesteld die onderzoek doet naar de oorzaken van de voortdurende stijging van het aantal ambtshalve toevoegingen in strafzaken. De werkgroep heeft voorgesteld het moment van de ambtshalve straftoevoeging niet meer bij de bewaring te laten plaatsvinden, maar bij de gevangenhouding; de facto houdt dit de verlenging van de piketfase in. Op deze wijze wordt de ambtshalve toevoeging verstrekt voor rechtzoekenden die langere tijd hun vrijheid is ontnomen en niet voor rechtzoekenden die betrekkelijk snel worden heengezonden. Deze laatsten kunnen, wanneer hun strafzaak dient, zelf een advocaat benaderen die, voorzover men daarvoor in aanmerking komt, zijn werkzaamheden op basis van een toevoeging verricht. Als de voorstellen van de werkgroep worden gevolgd, kan een aanzienlijke daling optreden in de afgifte

van ambtshalve toevoegingen. Om deze voorstellen te realiseren is aanpassing van wet- en regelgeving noodzakelijk.

VIValt

De invoering van VIValt is gepland op 1 januari 2006. De parlementaire behandeling wordt naar verwachting in 2005 voltooid nu de Tweede Kamer het wetsontwerp heeft aangenomen op 27 september 2005. De invoering van VIValt brengt een aanmerkelijke daling van de administratieve lasten voor de rechtzoekenden en de advocatuur met zich.

De Raden zullen beleid vastleggen terzake van de beoordeling van verzoeken om peiljaarverlegging. De beoordeling van zaken waarin peiljaarverlegging wordt gevraagd en de nadien daarmee samenhangende schatting en controle van het inkomen vraagt een uitgebreide beoordeling. De behandeling van een verzoek om peiljaarverlegging vraagt een toetsing van het inkomen die vergelijkbaar is met het thans nog geldende systeem.

Ook zal beleid geformuleerd worden ten aanzien van de zogenoemde resultaatsbeoordeling. Bij het verzoek tot vaststelling van de verleende toevoeging moet worden beoordeeld of als gevolg van de verleende rechtsbijstand het inkomen en/of vermogen van de rechtzoekende de vastgestelde grenzen niet overschrijden. Indien dit wel het geval is, moet de toevoeging worden ingetrokken. De eindbeoordeling van de procedures is vergelijkbaar met de thans nog geldende beoordeling van voorwaardelijk afgegeven toevoegingen. De implementatie van deze veranderde werkwijze binnen het beoordelingsproces zal een aanzienlijke inspanning vergen.

Bewerkelijke zaken (extra uren)

De Raden zullen in 2006 hun uitvoeringspraktijk ten aanzien van bewerkelijke zaken (EXU) onderling afstemmen. Dit geldt met name voor het beleid rond de beoordeling van de verzoeken om extra uren. Bij deze zaken blijken aanzienlijke verschillen tussen de Raden onderling op te treden. Indien hiervoor geen objectieve verklaring valt te geven dienen deze verschillen verkleind te worden in het belang van het tegengaan van rechtsongelijkheid, de beheersing van het stelsel en het behoud van het draagvlak voor de uitvoeringspraktijk onder de advocatuur. De rapportage van de hiertoe ingestelde werkgroep opent mogelijkheden de geconstateerde verschillen op te heffen of terug te dringen.

Herhaalde asielaanvragen

In de aanvraagcijfers asiel van het afgelopen jaar springt het grote aantal herhaalde asielaanvragen in het oog. Op het totaal aan asielaanvragen wordt circa 50 % gevormd door herhaalde aanvragers.

Deze herhaalde aanvragers doen veelal een beroep op gefinancierde rechtsbijstand door een rechtsbijstandverlener.

Teneinde de financiering van de rechtsbijstand bij de herhaalde aanvragen te begrenzen is in 2003 de beoordeling van de Raden aangescherpt. Op grond van wijziging van de Wet op de rechtsbijstand komt een aanvrager bij een tweede of volgende asielaanvraag in beginsel niet in aanmerking voor gratis rechtsbijstand, indien de rechtzoekende de feiten en omstandigheden waarop

zijn herhaalde aanvraag is gebaseerd bij zijn eerste aanvraag naar voren had kunnen brengen.

In overleg met het ministerie van Justitie wordt thans, een jaar na de hiervoor beschreven wijziging van de Wet, feitenonderzoek verricht. Het onderzoek richt zich op het resultaat van het beleid en de wijze waarop de Raden het wettelijk en beleidsmatig kader voor de rechtsbijstandverlening bij tweede of volgende aanvragen kunnen toepassen. Tevens zullen de uitkomsten van deze toepassing worden onderzocht.

Aan de hand van de uitkomsten van het onderzoek zal worden bepaald of de beoordeling van de verstrekking van de gefinancierde rechtsbijstand voor herhaalde aanvragers, aanpassing behoeft.

Wet- en regelgeving algemeen

De huidige afspraken met het Ministerie van Justitie omtrent de ex ante uitvoeringstoets bij de totstandkoming van nieuwe wet- regelgeving worden uitgebreid en geformaliseerd. Het is van groot belang dat het oordeel van de Raden met betrekking tot de uitvoerbaarheid van de voor hun werk relevante wet- en regelgeving tijdig kan worden ingebracht, zodat het departement bij de voorbereiding van de betreffende wet of Algemene Maatregel van Bestuur.

De diverse regelingen terzake van de lichte adviestoevoeging, mediation, stimulerings-bijdrage, het medisch haalbaarheidsonderzoek en het medisch deskundigenonderzoek, die nu deels in beleidsregels zijn neergelegd, worden aangepast in die zin dat deze regelingen in de Wet op de rechtsbijstand dan wel in algemene maatregelen van bestuur worden neergelegd. De ervaringen die inmiddels zijn opgedaan onder de thans geldende beleidsregels, kan voor het departement aanleiding zijn bij de bepaling van de inhoud van de wet- en regelgeving rekening te houden met die ervaringen en deze te verwerken in de wet- en regelgeving.

In 2006 worden nadere regelingen getroffen met betrekking tot de uithuisplaatsing bij huiselijk geweld. Ook op dit gebied is rechtsbijstand nodig en zal een taak voor de Raden zijn weggelegd. Dit geldt evenzeer voor de verrekening van de vergoeding van kosten in bestuurlijke voorprocedures met de door de Raden vastgestelde toevoegvergoedingen aan rechtsbijstandverleners.

Kwaliteit van het werk van de Raden

De intercollegiale toets, die nu al door de managers beschikkingen wordt verricht, wordt uitgebreid en verdiept. Deze toets is een belangrijk hulpmiddel bij de onderlinge beleidsafstemming. Ook is de toets van belang bij de kwaliteitsbewaking van het uitvoerend werk van de Raden. De gegevensverstrekking in de trimesterrapportages moet toegesneden zijn op het signaleren van verschillen tussen de Raden, “verwonderpunten”, ten aanzien waarvan nader onderzoek kan worden verricht om de beleidsafstemming vorm te geven.

Handboek toevoegen

Het handboek toevoegen wordt aangepast als gevolg van de invoering van VIValt. Die gelegenheid geeft tevens aanleiding om de huidige opzet van het handboek grondig te herzien.

X. Bedrijfsvoering

Beleidsplan

In samenwerking met de managers beheer van de Raden zal eind 2005 een meerjaren beleidsagenda voor de bedrijfsvoering worden opgesteld. Deze agenda zal uitgangspunt vormen voor een groot aantal activiteiten in 2006. Tot deze activiteiten behoren in ieder geval:

- A. Project vernieuwing en versterking controlling projecten.
- B. Vooronderzoek aanpassing voorschotregeling advocatuur in relatie met de invoer van het nieuwe financiële administratiesysteem.
- C. Update project informatiebeveiliging.
- D. Ontwikkeling bekostigingssystematiek Juridisch Loket en doorbelasting Raden.
- E. Aanpassing steekproef accountant na invoer VIValt.
- F. Afronding benchmark apparaatskosten.
- G. Ontwikkeling voorstel herijking bekostigingssystematiek Raden.

ICT

In 2005 is een start gemaakt met de inrichting van het **Gemeenschappelijke ICT Orgaan (GIO)**. Het businessplan voor 2005 en 2006 is goedgekeurd door het DirecteurenOverleg (DO) en de eerste stappen zijn gezet. Voor het management is een workshop projectmatig werken gehouden; (nieuwe) projecten lopen via het GIO. Een overzicht met de verplichtingen t.a.v. ICT is opgesteld. De eerste bijeenkomsten van het GIO zijn gehouden waarbij cultuur- en teamvorming de belangrijkste doelen zijn. In 2006 zal het GIO vorm en richting geven aan de verdere ontwikkeling van de ICT. De doelstelling van het GIO is om de informatiehuishouding van de Raden voor Rechtsbijstand te verbeteren. Om dit doel te bereiken zullen er in 2006 een aantal projecten worden uitgevoerd die ondermeer voortvloeien uit de meerjaren visie ICT. De projecten die hierop betrekking hebben worden later in dit document besproken.

Het GIO is een organisatorische eenheid van en voor de Raden voor Rechtsbijstand. Het is geen zelfstandig rechtspersoon maar een samenwerkingsverband dat functioneert als een staforgaan, waar de medewerkers deel van uit maken, maar staan op de loonlijst van de Raden. In 2006 zal het GIO bestaan uit 4 fte's en kent de volgende functies:

- ICT manager;
- ICT adviseur/architect;
- Projectleider/adviseur;
- Functioneel applicatiebeheerder.

Het GIO functioneert als intermediair tussen de klantorganisatie en de ICT-aanbodorganisaties. De klantorganisatie bestaat uit de 5 Raden voor Rechtsbijstand. Speciale aandacht wordt gevraagd voor de relatie vanuit de Raden voor Rechtsbijstand met de ketenpartners zoals bijvoorbeeld het Juridisch Loket, advocatuur en rechtbanken. De aanbodorganisaties zijn aan de ene kant aanbieders van diensten zoals IRIS-ICT en leveranciers zoals KPN (Verbint) en Versatel (Justitienet 2). Het GIO heeft de contacten met de ketenpartners m.b.t. ICT zoals bijvoorbeeld de GBA klankbordgroep en treedt op als opdrachtgever richting derden om het beheer van de informatiehuishouding uit te voeren en coördineert en faciliteert wijzigingen op de bestaande

informatiehuishouding. De communicatie m.b.t. ICT richting externen en ketenpartners verloopt via het GIO.

In 2006 wordt het GIO verder ontwikkeld en is er speciale aandacht voor het opstellen van een gedetailleerde informatiearchitectuur, een geactualiseerde meerjaren visie ICT, het beheren van de vraag (inclusief bewaking van SLA's) en het invoeren van methodieken zoals PRINCE2 en TMap om eenduidig werken te stimuleren.

Belangrijkste projecten

In 2005 is het **Vervolg Nieuw Informatiesysteem (VNIS)** gestart ter voorbereiding van het vervolg op GRAS en Tractor. Dit proces wordt door PricewaterhouseCoopers (PWC) uitgevoerd en is het sluitstuk van de pas-op-de-plaats-periode waarvoor de Raden in 2005 hebben gekozen om weloverwogen de verschillende opties ten aanzien van de toekomst van de centrale bedrijfsapplicatie te kunnen bestuderen. In januari 2006 zal de uitkomst hiervan bekend zijn en zullen de Raden een beslissing nemen over de toekomst van de centrale bedrijfsapplicatie. Dit besluit zal, na afstemming met Justitie, begin 2006 een vervolg krijgen met de start van de selectie van leveranciers voor de ontwikkeling en realisatie die ook in 2006 gestart zal worden.

Met ingang van 1 april 2005 is gestart met het uitvoeren van de mediation functie. Hiervoor zijn in 2005 reeds een aantal maatregelen genomen ter ondersteuning hiervan. In 2006 zal de nadruk liggen op de volgende onderwerpen:

- een interactieve presentatie over geschillenbeslechting, zelftoetsing, advisering en informatieverstrekking;
- register beroepsgroepen;
- eenvoudige indirecte koppeling met de belangrijkste partners in de geschillenbeslechtingsdelta.

Speciale aandacht gaat uit naar de communicatie met de buitenwereld. De website van de Raden zal vernieuwd worden zodat de verschillende doelgroepen beter bereikt en bediend worden. Bovendien zal er vorm worden gegeven aan de elektronische uitwisseling van gegevens tussen de Raden voor Rechtsbijstand, het Juridisch Loket en haar ketenpartners. Hiermee wordt invulling gegeven aan het programma Andere Overheid waarin de noodzaak van eenmalige gegevensverstrekking omwille van de beperking administratieve lasten aan de orde is gesteld.

Daarnaast zal aandacht opgeëist worden door de invoering van het VIValt traject en de ontwikkeling van een instrumentarium voor een adequate kosten baten analyse bij alle ICT projecten. Met behulp van VIValt willen de Raden op korte termijn aan Juridisch Loket, advocaten, mediators en rechtzoekende uitsluitsel kunnen verlenen over de financiële criteria.

Kwaliteit en regeldruk

Vanuit de portefeuille bedrijfsvoering worden vier onderdelen uit de workshop Kwaliteit en regeldruk opgepakt:

- A. De Raden zullen twee pilots gaan uitvoeren, in Amsterdam en Arnhem, om de controle op met name de andere processen dan het toevoeg- en vaststelproces meer in de organisatie zelf te beleggen. Doel is om meer en vooral continu zicht op deze processen te verkrijgen, waardoor tijdige bijsturing sneller mogelijk wordt.
- B. Omdat een goede uitvoeringstoets een belangrijke bouwsteen is voor de relatie tussen beleid en uitvoering zullen de Raden in overleg met het Ministerie van Justitie een protocol voor een ex-ante uitvoeringstoets opstellen. Specialisatie in beleidsvorming en uitvoering worden daarin bijeengebracht met het oogmerk de kwaliteit van beleid en uitvoering verder te verbeteren.
- C. In het INK- model zullen door de Raden nuances worden aangebracht met het oogmerk om enerzijds een betere aansluiting te verkrijgen met de beleving op de werkvloer en anderzijds om een betere samenhang met andere bestuursinstrumenten te verkrijgen. Besluitvorming over algemene toepassing van het INK-model is in 2006 voorzien.
- D. Er wordt verder gewerkt aan het digitaliseren van het toevoegproces. Bij de vernieuwing van het informatiesysteem wordt daarmee rekening gehouden.

PITO

In 2004 hebben de Raden in het kader van het Project Implementatie Toezicht (PITO) een uitvoerige risicoanalyse opgesteld met een set van daarbij behorende beheersmaatregelen om de risico's in te dammen c.q. te vermijden. De uitkomsten zijn met DTR besproken en vastgesteld. Vóór 1 april 2006 zal opnieuw een risicoanalyse worden uitgevoerd.

Jaarplan 2006 ressort Den Haag



I. De Hoofdthema's

In dit inleidend hoofdstuk wordt uiteengezet wat de centrale thema's van dit ressortelijk jaarplan zijn. Er zou ook gesproken kunnen worden van de rode draad die door dit jaarplan loopt.

Kortweg gezegd gaat het om de thema's toegang tot het recht en de kwaliteit van de interne organisatie, in het bijzonder in relatie tot de klantgerichtheid. Beide thema's staan in onze opvatting niet los van elkaar. De samenhang willen wij in het vervolg aangeven.

Na een korte schets van beide thema's zal in de volgende hoofdstukken een verdere uitwerking plaatsvinden.

Tegen het eind van 2005 zal de herinrichting van het stelsel van gesubsidieerde rechtsbijstand grotendeels zijn voltooid. Uiteraard zal er in 2005 nog de nodige bijstelling moeten plaatsvinden, maar het "grote werk" zal dan zijn verricht. Het zal er in 2006 en volgende jaren vooral omgaan te monitoren of de doelstellingen van de stelselwijziging worden gerealiseerd. Eén van de doelstellingen was dat door een meer transparante inrichting van het stelsel (het Juridisch Loket !) mensen met een juridische vraag beter zouden kunnen worden bediend. Deze doelstelling raakt een thematiek die wij in 2006 en verder centraal willen stellen: de toegang tot het recht. Wij zien dit als een logisch vervolg op het project stelselwijziging.

In de landelijke discussie over het rechtssysteem staat dit onderwerp medio 2005 centraal. Op 11 januari 2005 heeft de Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling (RMO) aan het kabinet het advies "Toegang tot recht" uitgebracht. In de loop van 2005 zal de regering zijn standpunt hierover formuleren. Hierbij moet worden aangetekend dat het ook in de opvatting van de Raad bij toegang tot het recht niet alleen gaat om de traditionele rechtsmiddelen. Nieuwe mogelijkheden van conflictbeslechting als mediation of laagdrempelige bemiddelingsmogelijkheden dragen ook bij aan de toegang tot het recht.

De Raad wil gelet op de actualiteit van het onderwerp toegang tot het recht en vanwege samenhang met de doelstellingen van de stelselwijziging door middel van een aantal concrete projecten of activiteiten in 2006 verdere invulling aan dit thema geven. Deze zullen in het volgende hoofdstuk per activiteit worden uitgewerkt. Stuk voor stuk moeten zij op een concrete wijze bijdragen aan verbetering van de toegang tot het recht.

Het tweede thema is de verbetering van de kwaliteit van de interne organisatie en daarmee van de klantgerichtheid. De verdere inzet van digitale mogelijkheden is een belangrijke factor om dit te bevorderen. Wij zijn er van overtuigd dat als digitalisering op de juiste wijze wordt ingezet, dit bijdraagt aan de kwaliteit van het interne functioneren en aan het verbeteren van de klantgerichtheid.

Externe ontwikkelingen op het gebied van wet – en regelgeving spelen hierbij een belangrijke rol omdat zij van grote invloed zijn op deze digitalisering. Vivalt is hierbij zeer belangrijk omdat invoering hiervan het langs elektronische weg aanvragen van toevoegingen en het indienen van declaraties beter realiseerbaar

wordt. Verwacht mag worden dat de invoering van Vivalt ergens in 2006 zal plaatsvinden.

Ook andere ontwikkelingen zijn van belang voor de verhoging van het ICT – niveau binnen de organisatie van de Raad. De realisatie van de BAR en de invoering van de verwijsarrangementen met de mogelijkheid van digitale terugkoppeling naar de Raad voor een toets op de toevoegwaardigheid zijn zaken die een betere dienstverlening aan de zowel de advocaat als aan de rechtzoekende mogelijk maken.

De mogelijkheden die de Raad heeft om de klantgerichtheid te vergroten kunnen op eigen wijze bijdragen aan het bevorderen van de toegang tot het recht. Voor de Raad ligt het bevorderen van de klantgerichtheid in het verlengde van de toegang tot het recht. Elke activiteit op dit gebied dient zijn rechtvaardiging te vinden in de wijze waarop de toegang tot het recht wordt verbeterd.

Hiermee raakt de Raad aan de essentie van zijn bestaansrecht: de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het stelsel van gesubsidieerde rechtsbijstand. Een goed evenwicht tussen vraag (de rechtzoekende) en aanbod (advocatuur, mediators) is een noodzakelijke voorwaarde om een adequate toegang tot het recht te waarborgen. Goede klantgerichtheid fungeert hierbij als smeerolie. Zowel naar de vraag - als naar de aanbodskant.

II. Toegang tot Recht

Lokale initiatieven ten aanzien van de toegang tot recht

Galleria

In opeenvolgende jaarplannen heeft de Raad de planontwikkeling ten aanzien van de “verwijscounter” van het Juridisch Loket in de Galleria van de Rechtbank Rotterdam beschreven. De realisatie van het plan is inmiddels in het stadium van uitvoering gekomen. Het project is gericht op de realisatie van een paviljoen binnen het gebouw van de Rechtbank Rotterdam waarin Rechtbank Rotterdam, het Openbaar Ministerie, de Raad voor de Kinderbescherming, Mediation naast Rechtspraak en het Juridisch Loket als ketenpartners elk een frontdesk inrichten. Met de realisatie van deze voorziening wordt ten behoeve van het bezoekende publiek een soort geschillenmarkt ingericht dat voorziet in een laagdrempelige toegang tot een vijftal aanbieders van geschilbeslechting. Binnen de voorziening wordt nadrukkelijk de samenwerking tussen de ketenpartners nagestreefd.

De directeuren van de Raden staan positief tegenover deelname aan dit project. Via de verantwoordelijk portefeuillehouder van het directieurenleg zal het Juridisch Loket worden verzocht uitvoering te geven aan het besluit tot deelname. Naar verwachting zal dit medio 2006 z'n beslag kunnen krijgen. Het Juridisch Loket zal primair verantwoordelijk zijn voor de inrichting en bemensing van de voorziening. De Raad zal, vanuit de verantwoordelijkheid voor de regionale voorziening, over de uitvoering regelmatig overleggen met de regiomanager.

VA plus voortoets

In 2001 heeft de Raad het verwijsarrangement in het ressort geïntroduceerd. Dat gebeurde nadat de Raad met de lokale Raad van Toezicht en het Bureau Rechtshulp in het arrondissement Rotterdam besloot gerichte maatregelen te treffen die er toe moesten leiden dat mensen die naar een advocaat werden verwezen ook daadwerkelijk en binnen afzienbare tijd werden geholpen.

De evaluatie van het daartoe ingerichte experiment liet zien dat de gekozen werkwijze, ic. het verwijsarrangement, z'n vruchten afwierp.

Na opschaling in Rotterdam is besloten tot introductie in het arrondissement Den Haag. Ter ondersteuning van het verwijswerk door de publieksfunctie werd de VA+ - applicatie ontwikkeld. Aangezien er geen digitale koppeling bestaat tussen de gegevensbestanden van de Raad en die van het Juridisch Loket moest de tussen het Bureau Rechtshulp en de Raad opgezette lijn, is VA+, met de start van het Juridisch Loket in Den Haag worden stopgezet. De Raad Den Haag heeft inmiddels goede ervaringen opgedaan met de rondom de VA+-applicatie ontwikkelde werkwijze en hecht bijzonder aan een snelle landelijke introductie van deze werkwijze. De directeuren van de Raden hebben inmiddels opdracht gegeven voor het uitvoeren naar een onderzoek naar de mogelijkheden van introductie van een digitale verbinding tussen de bedrijfsprocessen van de Raden en die van het Juridisch Loket, lees de introductie van VA+.

Rechtswinkels

Binnen het Haagse ressort is een achttal rechtswinkels actief. Alle bieden zij een laagdrempelige voorziening voor rechtzoekenden in hun regio. Het aanbod en de kwaliteit daarvan is naar het oordeel van de Raad nogal divers.

Om een goed beeld te krijgen van dat aanbod, worden de rechtswinkels thans verzocht bij het indienen van hun subsidieverzoek informatie te verstrekken omtrent kwaliteit en omvang van hun dienstverlening. Waar nodig en mogelijk zal samenwerking met het Juridisch Loket worden gestimuleerd.

De Raad acht het verder van belang dat de rechtswinkels een betekenisvolle invulling blijven geven aan de functie van “kweekvijver” voor toekomstige advocaten. Op grond van de van de rechtswinkels te verkrijgen informatie zal de wijze waarop dat geschied in kaart worden gebracht.

Gouda/Terneuzen: onderzoek buitenspreekuur

In het implementatieplan voor de inrichting van het Juridisch Loket in het hofressort Den Haag was voorzien in de opzet van buitenspreekuren in Gouda en Gorkum. Deze buitenspreekuren zouden het wegvallen van de vestiging van het bureau rechtshulp aldaar voor een deel moeten “compenseren” en een dreigend productieverlies in het Juridisch Loket moeten afwenden.

In het arrondissement Zeeland doet zich een andere situatie voor. Met het opheffen van het bureau rechtshulp aldaar verdwenen ook de buitenspreekuren die door het bureau jarenlang geserviced werden.

De Raden hebben inmiddels besloten geen steun te geven aan het inrichten van buitenspreekuren in Gouda en Gorkum. Handhaving van de uitrol van het Juridisch Loket volgens het landelijk vastgesteld concept blijft het uitgangspunt.

Vanwege de bijzondere geografische situatie hebben de Raden evenwel besloten, op experimentele basis, in Terneuzen een buitenspreekuur in te richten.

De Raad Den Haag zal in samenwerking met Juridisch Loket door de Haagse Hogeschool een onderzoek laten uitvoeren naar zowel de effecten van het wegvallen van een voorziening in Gouda en Gorkum, als naar de effecten van het inrichten van een voorziening in Terneuzen. De resultaten van het onderzoek zullen in 2006 tot nadere besluitvorming leiden.

Mediation

Met mediation is een geheel nieuw element beschikbaar gekomen in het aanbod van geschilbeslechtingmogelijkheden.

In het algemeen deel van dit jaarplan wordt in het hoofdstuk Mediation uitgebreid ingegaan op hoe deze voorziening, landelijk beschouwd, wordt ingericht.

In het ressort Den Haag zijn 50 mediators beschikbaar, dat wil zeggen gecertificeerd en ingeschreven bij de Raad voor Rechtsbijstand.

Het Juridisch Loket maakt bij verwijzing naar mediators gebruik van dit aanbod. De Raad is er sterk voorstander van dat dit aanbod, evenals het aanbod van advocaten dat met de verwijzarrangementen tot stand gekomen is, wordt opgenomen in de verwijzapplicatie van het Juridisch Loket.

In het hiervoor beschreven project van de geschillenmarkt in Rotterdam is voorzien in een nauwe samenwerking tussen het Juridisch Loket en Mediation naast Rechtspraak.

Door het fysiek bij elkaar brengen van beide mediationvoorzieningen wordt naar het oordeel van de Raad een goede gelegenheid gecreëerd om aanbod en uitvoering goed op elkaar af te stemmen. De Raad zal deze ontwikkeling door deelname aan het project stimuleren.

Vergroting bekendheid stelsel

De Raad ontwikkelt een voorlichtingsprogramma bedoeld voor rechtenstudenten en juristen die zich op de arbeidsmarkt oriënteren. Het te ontwikkelen materiaal zal bij gelegenheid worden geplaatst op o.a. universiteiten en banenbeursen. De Raad hoopt hiermee de belangstelling voor het werken in de gesubsidieerde sector te vergroten.

III. De bedrijfsvoering

Inleiding

Omdat in 2005 de invoering van VIValt niet zal worden gerealiseerd als gevolg van het feit dat de parlementaire behandeling van het wetsvoorstel niet (tijdig) kan worden afgerond, zal 2006 wederom in het teken staan van de implementatie van VIValt. Dat geldt zowel voor de personele consequenties als voor de wijziging in de werkwijze rond de behandeling van toevoegingsaanvragen.

De kwaliteit van de interne organisatie en daarmee de verdere vergroting van de externe klantgerichtheid is een belangrijk thema in dit jaarplan. Dit thema zal moeten bijdragen aan de rode draad van het jaarplan: de verbetering van de toegang tot het recht. De Raad tracht deze verbetering te realiseren door het verder vormgeven en uitbreiden van het accountmanagement.

Bij de piketorganisatie zal de nadruk liggen op het evalueren van de afgesloten protocollen strafpiket, de evaluatie van de aanpak ten aanzien van rechtsbijstand aan veelplegers en de (voorbereidingen tot) digitalisering van het piketrooster.

Het personeelsbeleid zal er in 2006 op gericht moeten zijn om het huidige ontwikkelde personeelsinstrumentarium te onderhouden. Daarbij is het streven erop gericht om de in de afgelopen jaren ingezette neerwaartse trend in het ziekteverzuim voort te zetten.

INK

In het najaar 2005 wordt door het managementteam van de Raad op basis van het INK-managementmodel een zelfevaluatie uitgevoerd. Dit onderzoek dat zich op de prestaties in alle onderdelen van de organisatie richtte, zal een veelheid aan aandachtspunten opleveren; die worden neergelegd in een zelfevaluatierapport.

Maatregelen en activiteiten die moeten bijdragen aan het versterken en verbeteren van de prestaties zullen, in samenhang met de uitvoering van dit jaarplan, in een plan van aanpak worden opgenomen.

Doorlooptijden

Evenals de afgelopen jaren zijn de doelstellingen van de Raad ten aanzien van de doorlooptijden van toevoegingen en vaststellingen ambitieuzer dan de door het departement gestelde bovengrenzen; het ministerie houdt als maximum een aantal van tien werkdagen voor toevoegen aan; voor vaststellen geldt een bovengrens van twintig werkdagen.

Als maximale doorlooptijd voor 2006 hanteert de Raad gemiddeld acht werkdagen, zowel voor toevoegen als voor vaststellen.

Deze bovengrens werd ook voor 2004 en 2005 door de Raad gehanteerd. Voor het onderdeel vaststellen kon deze doelstelling in 2004 worden gerealiseerd (zeven werkdagen). In 2005 bedraagt de gemiddelde doorlooptijd per 1

september eveneens zeven werkdagen. Het halen van dit streefcijfer blijkt voor het onderdeel toevoegen lastiger. In 2004 bedroeg het gemiddelde aantal werkdagen voor de afhandeling van een poststuk toevoegen negen werkdagen evenals in 2005 (per 1 september).

Ondanks het feit dat het een grote inspanning is om ook voor toevoegen een gemiddeld aantal van acht werkdagen te halen, meent de Raad toch ook voor 2006 aan dit streefcijfer te moeten vasthouden. De tevredenheid van de bij de Raad ingeschreven rechtsbijstandverleners hangt – zo laten de vier tot nog toe gehouden klanttevredenheidsonderzoeken duidelijk zien – direct samen met de doorlooptijd binnen het toevoegproces.

Het halen van een gemiddelde doorlooptijd van acht werkdagen kan worden doorkruist door een verdere stijging van het aantal poststukken. Sinds 2001 is er sprake van een substantiële stijging van het aantal toevoegingsaanvragen en piketmeldingen, hetgeen vanzelfsprekend ook leidt tot een toename van het aantal (piket)declaraties.

Om deze hierboven genoemde stijging enigszins het hoofd te kunnen bieden, heeft de Raad in de personele sfeer een aantal maatregelen genomen. Begin 2005 zijn nieuwe combifunctionarissen aangesteld waardoor een meer flexibele inzet van personeel kan plaatsvinden. Ook is de formatie van de afdeling beschikkingen per medio 2005 uitgebreid. Het is de verwachting dat de aangestelde combifunctionarissen en de nieuwe medewerkers met ingang van 2006 zijn ingewerkt en volledig kunnen worden ingezet. Door deze maatregelen moet een gemiddelde doorlooptijd van acht werkdagen op het onderdeel toevoegen toch gerealiseerd kunnen worden.

De invoering van VIValt begin 2006 zal naar verwachting op termijn een gunstig effect hebben op de gemiddelde doorlooptijd. Een verkorting van de doorlooptijden mag nog niet direct na invoering worden verwacht. Advocaten, rechtzoekenden en medewerkers moeten immers wennen aan de nieuwe werkwijze. Bovendien valt niet op voorhand in te schatten tot hoeveel fouten, en dus vertraging in de afhandeling van de aanvragen, het elektronisch berichtenverkeer zal leiden. Het berichtenverkeer zelf neemt, indien zonder fouten, drie werkdagen in beslag. De Raad blijft er groot voorstander van om zo snel mogelijk aan te sluiten bij het gebruik van de Landelijke Raadpleegbare Deelverzameling, waardoor de doorlooptijd van het berichtenverkeer tot maximaal één werkdag wordt teruggebracht.

Voor wat betreft de Commissie voor Bezwaar wordt evenals in voorgaande jaren als bovengrens de termijn van de Algemene wet bestuursrecht gehanteerd. Ook in 2004 en in 2005 (per 1 september) werd verreweg het grootste deel van de zaken binnen deze termijn afgehandeld.

Klanttevredenheidsonderzoek

De Haagse Raad laat om het jaar een klanttevredenheidsonderzoek uitvoeren onder de bij de Raad ingeschreven advocaten. In de tweede helft van 2006 zal een klanttevredenheidsonderzoek worden gehouden. Om een trendbreuk in de cijfers te voorkomen zal de Raad aan Motivaction International B.V. de opdracht

voor een dergelijk onderzoek te verstrekken. Om de uitkomsten van het komende klanttevredenheidsonderzoek zo goed mogelijk te kunnen vergelijken met de resultaten uit 1998, 2000, 2002 en 2004 zal gebruik worden gemaakt van nagenoeg dezelfde vragen en methodiek.

De Raad zal in het onderzoek extra vragen opnemen ten aanzien van de werking van het verwijsarrangement en de invoering van VIValt (mits tijdig in werking getreden). Voorts zal de klanttevredenheid ook per accountteam worden gemeten, zodat verbeteracties niet alleen afdelingsbreed, maar ook op teamniveau kunnen worden benoemd en geïmplementeerd. Dit biedt voor het management van de Raad de mogelijkheid de klantgerichtheid te fine tunen.

In de vier tot nog toe gehouden klanttevredenheidsonderzoeken is sprake van een stijgende trend in de klantwaardering. Met name het onderdeel doorlooptijden toevoegen weegt zwaar voor de advocaat en heeft direct invloed op het algemene waarderingscijfer dat de advocaat aan de Raad toekent. Het streven is dan ook om op het onderdeel doorlooptijden een 6,5 te realiseren (was in zowel 2002 als 2004 een 6,0). Het algemene waarderingscijfer dat in 2002 een 6,5 was en in 2004 een 6,8 zou in 2006 gestegen moeten zijn naar ten minste een 7,0.

Het onderzoek wordt rond de zomer van 2006 uitgevoerd. De resultaten zullen bekend worden vóór oktober 2006, dus voor de indiening van het jaarplan 2007. In de begroting is hiervoor een bedrag opgenomen van € 30.000.

Het in 2006 te houden klanttevredenheidsonderzoek zal belangrijke input leveren voor de vraag of de Raad met de verdere vormgeving van het accountmanagement op de goede weg is en welke verbeteringen op dit gebied nog noodzakelijk zijn.

Accountmanagement

In 2006 zal het accountmanagement, de externe klantgerichtheid, speerpunt van beleid zijn. In de laatste maanden van 2005 zijn de behandeling van piketdeclaraties en de beoordeling van ambtshalve toevoegingen bij de teams ondergebracht, zodat de advocaat in 2006 voor vrijwel alle toevoeg- en vaststelaangelegenheden bij “zijn team” terecht kan. Door het aanstellen van nieuwe combifunctionarissen – in elk team zijn nu ten minste twee combifunctionarissen aanwezig – is de advocaat ook niet langer afhankelijk van een specialist binnen het team, maar kan hij bij de meeste teamleden terecht voor vragen betreffende én toevoegen én vaststellen.

De in 2005 nieuw ingevoerde rechtsbijstandproducten zoals de lichte adviestoevoeging, mediation, medisch haalbaarheidsonderzoek en medisch deskundigenbericht zullen in 2006 binnen de reguliere organisatie zijn ingebed. Ook voor deze zaken kan de advocaat bij het accountteam terecht. Dit team zal als front office dienen en waar nodig afspraken maken met de back office van de Raad, zodat de advocaat slechts met één contactpersoon te maken zal hebben.

In de loop van 2006 zal een aantal producten op het gebied van inschrijven binnen de front office van de Raad (de accountteams) worden gebracht. Daarbij

valt te denken aan communicatie over de kwaliteitsaudits, de specialistische rechtsterreinen op grond van de inschrijvingsvoorwaarden, het aanvragen van een startersvoorschot en vragen en correspondentie met betrekking tot het verwijdsarrangement. Door voor deze zaken ook met de teams te kunnen communiceren, wordt ongeveer 90% van de contacten die de advocaat heeft door het team afgedekt. Om de afhandeling van zaken te verzorgen zal een senior zakenbeheerder van de afdeling zakenbeheer aan het team worden gekoppeld. Deze medewerker zal het team op administratief gebied ondersteuning bieden.

Een belangrijk onderdeel van het accountmanagement, zo wijzen de klanttevredenheidsonderzoeken uit, is het face tot face contact van de (medewerkers van de) Raad met de advocatuur. De bezoeken die door de accountteams aan advocatenkantoren worden afgelegd zijn daarvoor een goed instrument. In tijden van drukte ontstaat spanning tussen de keuze van het afleggen van kantorenbezoeken en het op peil houden van productie. Hoe begrijpelijk ook, de Raad hecht er sterk aan dat elk accountteam jaarlijks ten minste vijf advocatenkantoren bezoekt en daarnaast bezoeken aflegt aan kantoren waar problemen zijn of dreigen te ontstaan.

De ervaring leert dat het met name de kleine kantoren en eenmanskantoren zijn die behoefte hebben aan een goed en gestructureerd overleg met de Raad. Zij zijn in de markt belangrijke aanbieders van gesubsidieerde rechtsbijstand. De Raad heeft er belang bij deze groepen advocaten een zo goed mogelijke voorlichting te geven, zodat bijvoorbeeld het aantal onvolledige aanvragen – en daarmee ook de doorlooptijd – teruggedrongen kan worden. Omdat het ondoenlijk is alle advocatenkantoren te bezoeken, neemt de Raad zich voor bij bestaande (plaatselijke) overlegstructuren van advocaten aansluiting te zoeken.

In het kader van de invoering van VIValt zal de Raad binnen de arrondissementen voorlichtingsbijeenkomsten organiseren om de nieuwe werkwijze zo goed mogelijk vorm te geven. Deze voorlichtingsbijeenkomsten bieden een uitstekende mogelijkheid om de Raad aan de advocatuur te presenteren. De bijeenkomsten moeten worden gezien als complementair aan het landelijke voorlichtingstraject ten aanzien van VIValt.

In de loop van 2006 zal aan de medewerkers van de accountteams een maatwerktraining worden aangeboden waarbij externe klantgerichtheid en de wijze van communiceren met advocaten en rechtzoekenden centraal staan. Deze cursus heeft raakvlakken met de eerder door de 1^e medewerkers van de accountteams gevolgde training motiverend en coachend leiderschap.

In 2005 zijn in het hele ressort de vijf geplande vestigingen van het Juridisch Loket geopend. Binnen het ressort wordt gewerkt met de voortoets in het kader van het verwijdsarrangement (VA+). Op managementniveau vindt regelmatig afstemming plaats tussen de regiomanager en de vestigingsmanagers van het Juridisch Loket enerzijds en de manager Beschikkingen anderzijds. Op meer operationeel niveau zal de samenwerking tussen loketten en teams nog intensiever zijn. Om aan die samenwerking vorm te geven zijn verschillende constructies denkbaar. Te overwegen valt om elke vestiging van een juridisch

loket onder te brengen bij een accountteam. De beslissing hierover zal in 2006 moeten worden genomen.

M&O-beleid en rechtmatigheid

Door KPMG wordt jaarlijks een steekproef uitgevoerd op de afgegeven toevoegingen en de vastgestelde vergoedingen. Evenals voorgaande jaren zal in 2006 door de Raad in het toevoegtraject een fout van 0,5% als bovengrens worden gehanteerd en een verwachte onzekerheid van 2%. Voor vaststellen liggen de gehanteerde bovengrenzen op 0,67% (verwachte fout) en 2% (verwachte onzekerheid).

Evenals bij de doorlooptijden het geval is, liggen de door de Raad gehanteerde grenzen beduidend onder de door het Ministerie van Justitie gestelde grenzen. Zowel in het toevoeg- als het vaststeltraject acht het ministerie een verwachte fout van 1% en een verwachte onzekerheid van 3% acceptabel.

Jaarlijks wordt door de Raden de belastingsteekproef uitgevoerd. Ook in 2006 zal deze steekproef aan de hand van de fiscale gegevens van de rechtzoekenden plaatsvinden. Het referentiejaar voor wat betreft de inkomens- en vermogensgegevens van rechtzoekenden is 2004. De belastingsteekproef huidige stijl zal voor de laatste maal in 2007 plaatsvinden met de belastinggegevens uit 2005. In 2006 wordt naar verwachting VIValt ingevoerd en wordt het fiscaal inkomen met de belastingdienst per aanvraag getoetst. De belastingsteekproef oude stijl verliest daarmee zijn nut.

Digitalisering Nieuwsbrief

Uit opeenvolgende klanttevredenheidsonderzoeken blijkt dat de Nieuwsbrief van de Raad door veel advocaten gelezen wordt en dat de inhoud daarvan een goede waardering krijgt.

Om te bevorderen dat de advocatuur snel en adequaat van nieuws en/of wijzigingen op de hoogte wordt gebracht zal in 2006 de Nieuwsbrief per email worden aangeboden.

Het beschikbaar hebben van deze voorziening vergroot de flexibiliteit van de informatievoorziening.

Uiteraard moet de mogelijkheid blijven om de nieuwsbrief in de huidige, papieren vorm, aan te bieden aan die rechtsbijstandverleners die niet over een email adres beschikken.

Digitalisering piketrooster

In 2006 zal een interactieve website beschikbaar zijn die het voor de advocatuur, mogelijk maakt op eenvoudige wijze verhinderdata door te geven. Door een elektronische koppeling tussen de website en het automatiseringssysteem van de Raad kunnen op eenvoudige wijze de piketroosters worden samengesteld.

Het rooster zal interactief te benaderen zijn voor de advocatuur, de piketcentrale en de overige ketenpartners,, waardoor snel en eenvoudig te achterhalen is wie er piketdienst heeft.

De digitalisering zal in 2006 starten met een pilot. De module wordt dusdanig opgebouwd dat alle Raden hiervan voldoende gebruik kunnen maken.

IV. Het personeelsbeleid

Inleiding

Het personeelsbeleid zal in 2006 gericht zijn op het onderhouden van het huidige personeelsinstrumentarium. Daarbij is het streven erop gericht om de in de afgelopen jaren ingezette neerwaartse trend in het ziekteverzuim voort te zetten.

Formatie

In voorgaande jaarplannen is aangegeven dat de geschetste ICT-ontwikkelingen, VIValt en Digitale Raad zouden leiden tot een vermindering van de personeelsformatie. Door de toenemende stijging van het aantal af te handelen poststukken zal deze reductie niet direct na invoering van VIValt worden gerealiseerd. Enige tijd na invoering van VIValt zal opnieuw een berekening worden gemaakt van de daadwerkelijk benodigde personele formatie. Hierbij zal ook rekening worden gehouden met de hoogte van de werkdruk als gevolg van de sinds 2000 toegenomen productie per FTE.

Op een nader te bepalen tijdstip na invoering van VIValt zal, als gevolg van de gewijzigde werkprocessen, een functieherwaardering voor diverse gewijzigde functies plaatsvinden.

Scholing

Zoals eerder aangegeven zullen de accountteams een maatwerktraining worden geboden waarbij de externe klantgerichtheid en wijze van communiceren met advocaten en rechtzoekenden centraal staan. Deze training zal een vervolg zijn op de eerder door de 1^e medewerkers in 2004 gevolgde training.

Allround medewerkers

Flexibele inzet van medewerkers in zowel het beoordelen van aanvragen en het verwerken daarvan in de informatiesystemen wordt door de Raad gezien als een belangrijk instrument om de gewenste doorlooptijden te realiseren.

Binnen de afdeling Beschikkingen zal het aantal combi-functionarissen worden uitgebreid. Alle medewerkers van de afdeling zakenbeheer zullen in de loop van 2006 zijn ingewerkt op het verwerken van toevoegingaansvragen en vaststellen. De senior zakenbeheerders zullen worden ingewerkt en ingezet ter ondersteuning van het onderhouden van de gegevens van rechtsbijstandverleners.

Diversiteit

Diversiteitbeleid gaat verder dan de toevoeging van een zin in een personeelsadvertentie die vooral allochtonen, vrouwen en gehandicapten aanmoedigt om te reageren. Bij diversiteitbeleid wordt structureel rekening gehouden met verschillen tussen werknemers op het gebied van leeftijd, afkomst en opleiding.

Om deze verschillen inzichtelijk te maken zal verder onderzoek plaatsvinden. Hierbij zal een HRM-systeem worden ingezet.

De toenemende vergrijzing van het personeelsbestand van de Raad vraagt bijzondere aandacht. In 2000 bedroeg de gemiddelde leeftijd 34,2 jaar. Door het geringe verloop, hetgeen als positief effect tot meer ervaren medewerkers en een forse toename van de productie per FTE heeft geleid, is de gemiddelde leeftijd

per eind 2004 gestegen tot 39,4 jaar. In 2006 gewijzigde wet- en regelgeving, waaronder de nieuwe levensloopregeling en de gewijzigde pensioenwetgeving, hebben o.a. tot doel oudere werknemers langer in dienst te houden. Er zal onderzoek moeten plaatsvinden om na te gaan aan welke randvoorwaarden dient te worden voldaan om dit doel te kunnen realiseren.

Arbeidsomstandigheden

In 2005 is er veel aandacht besteed aan de arbeidsomstandigheden. Eind 2005 wordt een onderzoek uitgevoerd naar het binnenklimaat. De resultaten hiervan zullen begin 2006 bekend worden gemaakt, waarna eventuele noodzakelijke maatregelen zullen worden gepland en uitgevoerd.

Ziekteverzuim

Voor 2005 is het streefcijfer vastgesteld op gemiddeld 5%. Tot en met augustus 2005 was sprake van een ziekteverzuimpercentage van 5,9%. Voor 2006 is het streefcijfer vastgesteld op gemiddeld 4,5%. Het regelmatig analyseren van het ziekteverzuim en de nauwe samenwerking met de Arbo-dienst zullen ertoe moeten leiden dat de genoemde 4,5% gehaald zal worden. Gezondheidsbevordering en welzijn van de werknemers wordt in toenemende mate een directe verantwoordelijkheid van werkgevers. In dit kader en ook als gevolg van de toenemende vergrijzing zal worden onderzocht of het op vrijwillige basis laten uitvoeren van een Health Check een zinvolle bijdrage kan leveren aan het realiseren van bovengenoemd streefcijfer.

Arbeidsvoorwaarden

De huidige CAO loopt tot 1 januari 2006. Op 6 april 2005 is een principeakkoord bereikt over de harmonisatie en vernieuwing van de CAO's van werknemers werkzaam bij de Raden voor Rechtsbijstand (Raden), het Juridisch Loket (JL) en de Stichting Rechtsbijstand Asiel (SRA) per 1 januari 2005. In het najaar van 2005 zal er meer duidelijk zijn over o.a. de levensloopregeling, het nieuwe ziektekostenstelsel en de pensioenregeling. In de nieuwe CAO per 1 januari 2006 zullen mogelijk aanvullende regelingen voor deze onderwerpen worden opgenomen.

Medewerkerstevredenheidsonderzoek

In het najaar 2005 wordt een 2^{de} medewerkerstevredenheidsonderzoek uitgevoerd. Het 1^{ste} onderzoek heeft geleid tot het project "De rol van de Raad als werkgever" waarin o.a. aandacht is besteed aan stimulerend en coachend leiderschap door het managementteam van de Raad. De resultaten van het onderzoek in 2005 zullen mogelijk nog input leveren aan het in 2006 te voeren personeelsbeleid.

V. Regelgeving ressort Den Haag.

Evenals in 2005 zal ook in 2006 een aantal belangrijke wijzigingen in wet- en regelgeving zijn beslag krijgen (zie hiervoor onder meer het 'algemene' hoofdstuk rechtsbijstand).

Inschrijvingsvoorwaarden en maximumbeleid

De introductie van de lichte adviestoevoeging heeft ook gevolgen voor de toepassing van het maximumbeleid, het maximumaantal toevoegingen dat per jaar aan een advocaat kan worden afgegeven. Het te voeren maximumbeleid wordt door de raden beschouwd als een vorm van kwaliteitsbeleid.

In het kader van de lichte adviestoevoeging zou het onredelijk zijn onverkort vast te houden aan het maximumaantal van 250 afgegeven toevoegingen. Een advocaat die veel lichte adviestoevoegingen behandelt zou dan immers sneller het maximum bereiken dan een collega die veel "zware" toevoegingen behandelt. De vergoeding voor de lichte adviestoevoeging bedraagt twee punten volgens het Besluit vergoedingen rechtsbijstand 2000, terwijl een gewone toevoeging gemiddeld zes punten waard is.

De Raad is dan ook van mening dat het redelijk is een wegingsfactor aan te brengen bij de bepaling van het aantal toevoegingen. Bij de bepaling van het maximumbeleid wordt uitgegaan van een maximum van 250 eenheden. Daarbij geldt een lichte adviestoevoeging voor 0,33 eenheid. Bij zaken die volgens het Bvr met vier of vijf punten worden gewaardeerd, wordt 0,67 eenheid per afgegeven toevoeging gerekend. Bij toevoegingen die met zes of meer punten worden gewaardeerd, wordt één eenheid per toevoeging gerekend. Er is geen verhoging van het aantal van 250 eenheden mogelijk.

De inschrijvingsvoorwaarden voor het jaar 2006 blijven – op drie punten na – materieel gelijklopend aan de inschrijvingsvoorwaarden 2005. Deze drie punten zijn de volgende:

- Op grond van de inschrijvingsvoorwaarden 2005 dient een advocaat die is of wenst te worden ingeschreven op het specialistische rechtsterrein vreemdelingenrecht, de directe beschikking te hebben over een op de vreemdelingrechtelijke praktijk gerichte bibliotheek, die onder meer de geactualiseerde Vreemdelingencirculaire moet bevatten. Gezien het feit dat de Vreemdelingencirculaire sinds kort op diverse plaatsen op internet te vinden is, acht de Raad het niet langer noodzakelijk de voorwaarde van het in het bezit hebben van een (fysiek) exemplaar van de Vreemdelingencirculaire te handhaven. Het is voldoende als de advocaat de directe beschikking heeft over internet.
- Als gevolg van de implementatie van de "Leidraad rechtsbijstandverlening in asielzaken", zal in 2006 in de inschrijvingsvoorwaarden worden opgenomen dat de rechtsbijstandverlener in zijn praktijkvoering de eisen naleeft die voortvloeien uit de minimumnormen als genoemd in die leidraad.

- In de adviescommissie strafrecht van de Raad is geconstateerd dat de bijstand van veel advocaten in kinderstrafzaken in kwalitatief opzicht onvoldoende is. Uit navraag bij de Raden van Toezicht binnen het ressort is gebleken dat ook de plaatselijke orden de wens hebben de kwaliteit van de advocatuur op het gebied van kinderstrafrecht te verhogen, bijvoorbeeld door het laten volgen van cursussen. De Raad wil in overleg met de betrokken ketenpartners komen tot inschrijvingvoorwaarden terzake van het kinderstrafrecht en kinderstrafpiket voor het gehele ressort. De Raad zal daarbij nadrukkelijk aandacht hebben voor de effecten op het aanbod van rechtsbijstand op dit rechtsterrein en daarbij in het bijzonder acht slaan op de beschikbaarheid voor het verrichten van piketdiensten.

In 2006 zal moeten worden onderzocht of en op welke wijze de voorschotregeling van het Besluit vergoedingen rechtsbijstand 2000 aangepast moet worden aan de invoering van de lichte adviestoevoeging en eventueel de toevoeging voor mediation. Het ligt daarbij in de rede om de lichte adviestoevoeging ook voor de bevoorschotting voor eenderde van de “zwarte” toevoeging te laten meetellen en (verlengde) mediationtoevoegingen niet mee te laten tellen voor de bevoorschotting; mediation wordt immers geacht een kortdurende voorziening te zijn, zodat bevoorschotting voor mediationtoevoegingen niet voor de hand ligt.

Inschrijvingsvoorwaarden deelname kinderstrafrecht en kinderpiket

Binnen de commissie strafrecht van de Raad is naar voren gekomen dat de bijstand van veel advocaten in kinderstrafzaken in kwalitatief opzicht onvoldoende is..

Uit navraag bij de Raden van toezicht binnen het ressort blijkt dat men ook daar de wens heeft de kwaliteit van de advocatuur op het gebied van kinderstrafrecht te verhogen, bij voorbeeld door het laten volgen van cursussen. De Raad wil in overleg met de betrokken ketenpartners komen tot inschrijvingvoorwaarden met betrekking tot kinderstrafrecht en kinderpiket voor het gehele ressort.

De Raad zal daarbij nadrukkelijk de effecten op het aanbod van rechtsbijstand op dit rechtsterrein in het oog houden, in het bijzonder het aanbod beschikbaar voor het verrichten van piketdienst.

Protocollen strafpiket

De protocollen strafpiket in de arrondissementen Rotterdam, Den Haag en Dordrecht zullen in 2006 worden geëvalueerd. De Raad zal ook in het arrondissement Middelburg, in samenwerking met de betrokken ketenpartners, een protocol tot stand brengen.

Protocollen vreemdelingenpiket en charteracties

Het protocol vreemdelingenpiket en charteracties in het arrondissement Den Haag zal in 2006 worden geëvalueerd.

Veelplegers

In 2005 is bij de piketcentrale van de Raad een historisch bestand ontwikkeld die het mogelijk maakt dat veelplegers een “vaste”advocaat krijgen. Hierdoor is het in beginsel niet meer mogelijk dat meerdere advocaten op de zitting aanwezig zijn om rechtsbijstand aan een veelpleger te verlenen. Eind 2005 zal een evaluatierapport van de Raad verschijnen. Op basis van de uitkomsten daarvan zal bekeken worden of de aanpak van de rechtsbijstand met betrekking tot veelplegers bijgesteld moet worden. Dit geschiedt in overleg met de betrokken ketenpartners.

De Raad heeft geconstateerd dat in het kader van het lokaal veiligheidsbeleid in Rotterdam, veelplegers met een veelvoud van zaken, veelal zonder bijstand van een advocaat voor de kantonrechter verschijnen. In veel van die gevallen is er sprake van een substantiële vrijheidsbeneming als strafbedreiging.

De Raad zal onderzoeken of en welke vorm rechtsbijstand moet worden aangeboden.

BOPZ-piket

De Raad zal in 2006 de deelname aan de diverse piketregelingen in het kader van de Wet Bijzondere Opnemingen Psychiatrische Ziekenhuizen openstellen voor alle advocaten die voldoen aan de geldende inschrijvingsvoorwaarden. De wachtlijsten zullen mitsdien worden afgeschaft.

Continuering Subsidieregeling opleidingskosten advocaat-stagiaires

De Raad zal de voor het jaar 2005 geldende “Subsidieregeling opleidingskosten advocaat-stagiaires” in 2006 continueren. De Raad heeft deze regeling destijds in het leven geroepen om de binding van (beginnende) advocaten aan het stelsel van de gesubsidieerde rechtsbijstand te versterken. De voorwaarden, waaronder het subsidieplafond van € 52.500,= , blijven materieel ongewijzigd.

VI. Begroting

Inleiding

Sinds enkele jaren wordt door het Ministerie van Justitie een door het Ministerie en Raden gezamenlijke bekostigingssystematiek gehanteerd voor de subsidietoekenning aan de Raden voor Rechtsbijstand.

Deze bekostigingssystematiek is deels gebaseerd op landelijke en deels op raadsspecifieke prijzen voor de diverse soorten toevoegingen en op het door de betreffende Raad gerealiseerde productieniveau. De Raden worden op deze wijze feitelijk bekostigd op het niveau van hun eigen prestaties. Voor het bepalen van het productieniveau wordt echter gebruik gemaakt van de productie van het begrotingsjaar -/- 2. Voor 2006 wordt dus bekostigd op productieniveau 2004. Bij het vaststellen van deze systematiek was de aannahme gerechtvaardigd dat de productieniveaus per jaar zowel positief als negatief zouden verschillen, waarbij de in een jaar te weinig ontvangen subsidie vanuit de egaliseringsreserve kan worden aangevuld en de te veel ontvangen subsidie aan de egaliseringsreserve kan worden toegevoegd.

De huidige bekostigingssystematiek biedt het Ministerie en de Raden een uitstekend instrument voor het afleggen van verantwoording en voor het uitvoeren van een bench-mark tussen de Raden.

Echter voor de subsidietoekenning werkt het instrument alleen als er sprake is van jaarlijks wisselende productieniveaus, waarbij een stijging in het ene jaar wordt gecompenseerd met een daling in een volgend jaar of volgende jaren.

De Raad Den Haag verkeert in de omstandigheid dat het productieniveau sinds 2000 alleen maar is toegenomen en ook voor 2006 wordt wederom een verdere stijging verwacht.

Door het Ministerie van Justitie wordt via de aanvullende subsidietoekenning elk jaar extra middelen beschikbaar gesteld om volumestijgingen te compenseren. Gebleken is dat dit voor de Raad Den Haag in onvoldoende mate plaatsvindt. In 2004 is de egaliseringsreserve van ruim € 6 miljoen in 2003 teruggelopen naar € 1,3 miljoen per eind 2004. Was er in 2002 nog sprake van een gemiddeld bedrag aan liquide middelen van ca. € 17 miljoen, medio 2005 is dit teruggelopen tot € 2 á 3 miljoen.

De Raad vindt deze situatie zorgwekkend en wenst met het Ministerie een discussie te voeren over een structurele oplossing voor dit probleem, mede om mogelijke liquiditeitsproblemen in de nabije toekomst te voorkomen.

In de volgende paragrafen wordt aandacht besteed aan de ontwikkelingen op het gebied van de programmalasten en de apparaatskosten alsmede de activiteiten op het gebied van bench-marking zoals die door de Raden zijn gestart.

**BEGROTING 2006 RAAD VOOR RECHTSBIJSTAND
DEN HAAG**

Omschrijving	Realisatie 2004	Begroting 2005	Raming 2005	Kaderstelling 2006	Begroting 2006
Recapitulatie kosten (x € 1.000)	bedragen	bedragen	bedragen	bedragen	bedragen
1. Asiel toevoegingen	3.845	3.234	2.412	3.224	2.832
2. AC's					
3. Organisatiekosten SRA					
4. VVN					
ICT Asiel					
Vernieuwing Asiel					
<i>Subtotaal asiel</i>	3.845	3.234	2.412	3.224	2.832
5. <i>Ambtshalve straf toevoegingen</i>	24.127	27.576	23.102	25.216	20.672
6. <i>Inverzekeringstellingen</i>	5.704	5.784	6.080	5.955	6.122
<i>Overige programmakosten</i>					
7. Straftoevoegingen	7.444	8.076	8.643	6.093	9.214
8. Civiele toevoegingen	31.240	28.748	37.088	31.673	39.413
Lichte adviestoevoegingen	-	-	321	-	1.284
Mediation	-	-	60	-	600
9. St. rechtsbijstand (excl. milieu)	6.725	8.376	5.659	6.220	-
10. Publ.functie stichtingen	1.349	1.792	698	1.269	-
Stichting Juridisch Loket	-	-	2.900	-	5.000
11. Projecten/ experimenten	2.361	394	1.815	825	860
<i>Subtotaal overige programmakosten</i>	49.119	47.386	57.184	46.081	56.371
<i>Milieu</i>	243	285	290	119	290
totale kosten programma	83.038	84.265	89.068	80.595	86.297
12. Apparaatskosten af: aanvullende kaderstelling	4.601 -	4.413 -	4.770 -	4.361 -	4.839 -
totale kosten programma/ apparaat	87.639	88.678	93.838	84.956	91.126
Overig					
13. Rentebaten	403	150	250	-	150
Totale Overig	403	150	250	-	150

Programmalasten

Vanaf 2000 t/m 2004 zijn de toevoegingsaanvragen en dientengevolge ook de verzoeken tot declaratie (ook piketdeclaraties) fors toegenomen. Voor de begroting 2006 is voor de berekening van het afgifteniveau 2005 uitgegaan van het laatste jaarcijfer, n.l. de maand oktober 2004 t/m de maand september 2005 en dat afgezet tegen het daadwerkelijke afgifteniveau van 2004. Op basis van het verschil tussen 2004 en de raming 2005 is vervolgens de begroting 2006 gebaseerd.

Deze reeks ziet er dan als volgt uit:

Ontwikkeling afgifte toevoegingen en vaststellingen 2000-2006

<i>Jaar</i>	2000	2001	2002	2003	2004	2005 Raming	2006 Begroting
Toevoegingen in % 2000	72.291 100,0%	75.651 104,6%	81.647 112,9%	84.326 116,6%	87.948 121,7%	92.959 128,6%	97.000 134,2%
Vaststellingen in % 2000	81.135 100,0%	91.290 112,5%	88.261 108,8%	103.355 127,4%	110.634 136,4%	113.963 140,5%	117.000 144,2%

Deze steeds maar stijgende lijn in de toevoegingsaanvragen levert bij hantering van de bekostigingssystematiek een financieringsprobleem van ca. 9.000 producten op, ofwel een bedrag van ca. € 6,0 miljoen. Naast de bestaande moduulsoorten is ook rekening gehouden met de lichte adviestoevoegingen en toevoegingen op het gebied van mediation.

De afwijkingen tussen financiering en begroting per moduulsoort wordt hieronder gespecificeerd.

Afgifte toevoegingen in aantallen

Moduul	Werkelijk 2004 = basis kader 2006	Raming 2005	Begroting 2006
Civiel	45.863	50.819	55.500
Straf	12.317	13.880	15.000
Ambtshalve	25.522	24.412	23.000
Asiel	4.236	3.848	3.500
	87.938	92.959	97.000

Naast het financiële aspect van de toename van de aanvragen rijst natuurlijk ook de vraag wat de oorzaak is van deze groei en of de Raad in staat is hierop enige sturing uit te oefenen.

Om deze vraag te beantwoorden is reeds een eerste onderzoek gestart naar de samenstelling van de aanvragen per jaar per modulosoort en de ontwikkeling daarvan in de genoemde jaren.

In de loop van het najaar 2005, begin 2006 hoopt de Raad hierover, in overleg met het Ministerie en de andere Raden, te kunnen rapporteren.

**Raad voor Rechtsbijstand
s Gravenhage
Begroting apparaatskosten
2006**

Omschrijving	Werkelijk 2004	Begroting 2005	Raming 2005	Begroting 2006
Personeelskosten				
Salarissen (incl vak geld)	2.167.480	2.175.000	2.308.000	2.420.000
Af: ontv ziekengeld	-10.370			
Soc verz premies	224.806	261.000	277.000	290.000
Pensioenpremie	227.952	222.000	257.000	269.000
Bijdrage ZKV	24.345	26.000	38.000	38.000
Reiskst woon/werk	46.901	46.000	62.000	59.000
Wervingskosten	15.335	3.000	3.000	3.000
Uitzendkrachten	72.512	25.000	52.000	10.000
Kinderopvang	18.480	20.000	8.000	10.000
Opleiding en training	69.309	44.000	44.000	48.000
Kosten arbodienst	32.457	24.000	24.000	24.000
Kosten piketorganisatie	98.103	98.000	118.000	118.000
Kosten werkgeversorganisatie	6.386	10.000	10.000	10.000
Overige personeelskst	47.352	37.000	39.000	38.000
	3.041.048	2.991.000	3.240.000	3.337.000
Huisvestingskosten				
Huurkosten	323.675	308.000	321.000	335.000
Beveiliging	7.043	7.000	8.000	9.000
Schoonmaakkosten	40.924	40.000	44.000	45.000
Klein onderh/reparatie	6.439	6.000	6.000	6.000
Onr goedbel/ov heffingen	3.347	3.000	4.000	4.000
Verzekeringen huisv	2.174	3.000	2.000	3.000
Overige huisv kst	16.824	16.000	19.000	18.000
	400.426	383.000	404.000	420.000

Omschrijving	Werkelijk 2004	Begroting 2005	Raming 2005	Begroting 2006
Organisatiekosten				
Kantoomateriaal	30.609	20.000	23.000	23.000
Telefoonkosten	46.220	31.000	28.000	27.000
Kosten data-communicatie		20.000	20.000	24.000
Portikosten	103.467	106.000	144.000	121.000
Onderhoud software	87.134	79.000	15.000	17.000
SLA GRAS			43.000	53.000
SLA FINOFIX			2.000	
Onderhoud Open-S Finance				3.000
Archiefkosten	43.884	37.000	43.000	54.000
Bibliotheek/abonn	27.865	18.000	21.000	22.000
Drukwerk/jaarverslag	82.077	80.000	75.000	67.000
Publiciteit/voorlichting	630	2.000	2.000	2.000
Onderh/rep machines	16.128	10.000	10.000	12.000
Huishoudelijke kosten	71.933	64.000	73.000	15.000
Reis/verblijfkosten	11.657	10.000	9.000	10.000
Vergaderkosten	29.191	10.000	15.000	15.000
Representatiekosten	1.174	1.000	2.000	2.000
Accountantskosten	75.905	69.000	69.000	72.000
Administratiekosten	710			
Kosten ICT-infrastructuur	148.514	159.000	140.000	156.000
Onderhoud hardware		24.000	29.000	34.000
Diverse projecten	115.922			
- Medewerkerstevredenheidsond.		30.000	30.000	
- Klanttevredenheidsonderzoek				35.000
- GIO		50.000	50.000	64.000
- Bureau Internet		50.000	50.000	
Overige kantoorkosten	16.882	15.000	14.000	14.000
	909.902	885.000	907.000	842.000
Raadskosten				
Vacatiegelden bestuur	20.679	22.000	19.000	22.000
Reiskosten bestuur	580	1.000	1.000	1.000
Vac geld bezw comm	11.350	13.000	8.000	9.000
Vac geld ov comm	5.230	4.000	3.000	3.000
Reiskosten Commissies	1.023	1.000	2.000	2.000
Kostenveroordelingen	7.566	10.000	11.000	11.000
	46.428	51.000	44.000	48.000
Afschrijvingen				
Verbouwingen	41.457	41.000	63.000	70.000
Meubilair	27.417	37.000	40.000	57.000
Automatiseringsapparatuur	128.009	142.800	128.000	121.000
Overige materiële vaste activa	6.353	6.000	7.000	7.000
	203.236	226.800	238.000	255.000
Incidentele baten/lasten				
Ontwikkelkosten Tractor	801.601			
Ontvangen baten W2003		-62.800	-63.000	-63.000
TOTAAL GENERAAL	5.402.641	4.474.000	4.770.000	4.839.000

Apparaatskosten

In de eerder genoemde bekostigingssystematiek is voor de dekking van de apparaatskosten van de Raden per product een bedrag opgenomen, wat gebaseerd is op de z.g. "next-best-practice" van de Raden onderling. Dit bedrag, vermenigvuldigt met het aantal producten (T-2), vormt de kaderstelling voor de apparaatskosten van de Raden.

Ook hier geldt dat door de steeds toenemende productie de kaderstelling structureel achter blijft bij de ontwikkeling van de apparaatskosten.

Teneinde een beoordeling van de door de Raad opgestelde begroting te kunnen plegen is het dan ook noodzakelijk de begroting apparaatskosten 2006 te vergelijken met een kaderstelling, die gebaseerd is op de in 2006 verwachte productie.

Deze vergelijking ziet er als volgt uit:

	Kaderstelling 2006 MvJ	Kaderstelling 2006 MvJ
	Op basis productie 2004	Op basis productie 2006
<i>Basis aantal produkten</i>	93.230	102.300
Bedrag * € 1.000,--	4.361	4.785
<i>Begroting 2006</i>	4.839	4.839
<i>Vershil</i>	-478	-69

Op deze wijze vergeleken is het verschil tussen begroting en (eigenlijke) kaderstelling gereduceerd tot ca. € 70.000,--. De vraag rijst in hoeverre er binnen de apparaatskosten op dit punt nog besparingen kunnen worden gerealiseerd. De Raad is van mening dat dit zeker niet ten koste mag gaan van de personele bezetting. In de afgelopen jaren is de productie met ruim 30 % tot 40% gestegen, terwijl het aantal binnengekomen poststukken met bijna 50% is toegenomen. Sinds 2000 is de formatie met slechts enkele fte's uitgebreid terwijl de productie per fte t.o.v. 2000 met ca. 30% is toegenomen. De Raad vindt een verdere verhoging van de werkdruk niet verantwoord.

Uiteraard wordt de omvang van diverse kostenposten beoordeeld en waar mogelijk vinden maatregelen plaats. Op de volgende gebieden hebben reeds de nodige inspanningen plaatsgevonden:

- wijziging opzet catering voor verlaging huishoudelijke kosten;
- voor drukwerk is reeds een nieuwe leverancier aangetrokken;
- er zijn diverse offertes voor uitvoeren werkzaamheden piketcentrale ontvangen;
- accountants- en portikosten zullen nog kritisch worden bezien.

In de begroting zijn overigens de volledige kosten van de uitbreiding van de huisvesting m.b.t. de 4^{de} verdieping verwerkt. In voorgaande jaren is steeds uitgegaan van een vermindering van het aantal medewerkers waardoor de huisvesting beperkt kon blijven tot de 2^{de} en 3^{de} verdieping op de Laan van Meerdervoort; door het uitblijven van de realisatie van projecten als Tractor, VIValt en de Digitale Raad was het noodzakelijk het nog beschikbare deel van de 4^{de} verdieping bij te huren.

Voor het jaar 2006 zullen de kosten van de Stichting IRIS op een andere wijze dan in 2005 aan de Raden worden doorbelast. Met deze andere wijze van doorberekenen is in de begroting rekening gehouden.

Voor wat de bekostigingssystematiek van het Ministerie van Justitie betreft wordt er voor het onderdeel ICT een opslag op de exploitatiekosten per product toegepast. Deze opslag is gebaseerd op een HEC-normering en zou voldoende moeten zijn om de ICT-kosten van de Raad te financieren. De ICT-kosten van de Raad bedragen volgens de begroting 2006 € 512.000,--, terwijl de financiering volgens de HEC-normering ca. € 330.000,-- oplevert; een verschil dus van € 182.000,--. De omvang van de ICT-uitgaven zal kritisch worden getoetst en er zal ook overleg plaatsvinden met de leveranciers(s) van ICT-diensten.

De Raad wenst over deze problematiek eveneens met het Ministerie van Justitie van gedachten te wisselen.

Bench-marking

De Raden voeren in overleg met het Ministerie van Justitie een onderlinge bench-mark uit met betrekking tot het prijsniveau van de verschillende soorten toevoegingen en ook de exploitatiekosten per gerealiseerd product. Deze gegevens worden daarnaast een maal per 3 jaar gebruikt om het nieuwe landelijke prijsniveau per product en de kaderstelling exploitatiekosten per product voor de komende 3 jaar vast te stellen. Deze herijking heeft in 2004 plaatsgevonden, de volgende vindt in 2007 plaats.

Uit de bench-mark over het jaar 2004 is de Raad Den Haag naar voren gekomen als 3^{de} op het gebied van de exploitatiekosten per product en als next-best op het punt van het landelijk vast te stellen prijsniveau per product.

Naast deze bench-mark wordt door het Ministerie van Justitie en de Raden verder onderzoek gedaan naar mogelijke andere (overheids-) organisaties waarmee bench-marking zou kunnen plaatsvinden.